

Roger Andre Federici og Christian Wendelborg

Analyser av indekser på Skoleporten 2014

Analyser på fylkes- og nasjonalt nivå
for 7.trinn, 10. trinn og Vg1

Roger Andre Federici og Christian Wendelborg

Analysen av indekser i Skoleporten 2014

Analysen på fylkes- og nasjonalt nivå for 7.trinn, 10.
trinn og Vg1

 NTNU Samfunnsforskning AS

Postadresse: 7491 Trondheim
Besøksadresse: Dragvoll Allé 38 B

Telefon: 73 59 63 00
Telefaks: 73 59 62 24

E-post: kontakt@samfunn.ntnu.no
Web.: www.samforsk.no

Foretaksnr. NO 986 243 836

NTNU Samfunnsforskning AS
Mangfold og inkludering
Februar 2015

ISBN 978-82-7570-402-1 (web)

FORORD

Denne rapporten analyserer indeksene som er presentert i Skoleporten med utgangspunkt i data fra Elevundersøkelsen 2014. Tidligere tilsvarende rapporter har sammenlignet utviklingen på indeksene over flere år, men på bakgrunn av en større revisjon i 2013, er resultatene kun sammenlignbare med Elevundersøkelsen 2013. Analysene er gjort på fylkes- og nasjonalt nivå og kun for de trinnene hvor Elevundersøkelsen er obligatorisk. Det vil si 7. og 10. trinn, samt Vg1.

Dette er andre rapportering av totalt tre. Oppdragsgiver er Utdanningsdirektoratet. Vi vil i den forbindelse gjerne takke Petter Haagenen fra Utdanningsdirektoratet for godt samarbeid. Vi vil også takke Jens-Petter Farnes ved Conexus som har gjort dataene fra elevundersøkelsen tilgjengelige for NTNU Samfunnsforskning til rett tid, samt raske tilbakemeldinger og bistand når vi har bedt om det.

Ved NTNU Samfunnsforskning er det Roger Andre Federici som har gjort de fleste analysene og skrevet rapporten. Forskningsleder Christian Wendelborg har kvalitetssikret, kommentert og gitt innspill til rapporten.

Prosjektleder, februar 2015

Christian Wendelborg

INNHold

	side
FORORD	iii
INNHold	v
TABELLER	vi
1. Introduksjon	1
1.1 Om analysene	2
2. Om indeksene	3
2.1 Trivsel	3
2.2 Støtte fra lærerne	3
2.3 Støtte hjemmefra	4
2.4 Faglig utfordring	4
2.5 Vurdering for læring	5
2.6 Læringskultur	5
2.7 Mestring	6
2.8 Motivasjon	6
2.9 Elevdemokrati og medvirkning	6
2.10 Felles regler	7
2.11 Mobbing på skolen	7
2.12 Utdanning og yrkesveiledning	8
3. Indeksene på nasjonalt nivå	9
4. Indeksene på fylkesnivå	13
4.1 Trivsel	13
4.2 Støtte fra lærerne	15
4.3 Støtte hjemmefra	19
4.4 Faglig utfordring	22
4.5 Vurdering for læring	25
4.6 Læringskultur	28
4.7 Mestring	31
4.8 Motivasjon	34
4.9 Elevdemokrati og medvirkning	37
4.10 Felles regler	40
4.11 Mobbing på skolen	43
4.12 Utdanning og yrkesveiledning	46
5. Oppsummering	49
LITTERATUR	51

TABELLER

Tabell		side
Tabell 1.1	Antall elever på obligatoriske klassetrinn som har svart på Elevundersøkelsen 2014 og andel av alle elever på trinnet	1
Tabell 1.2	Effektmål og effektstørrelse	2
Tabell 2.1	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «trivsel»	3
Tabell 2.2	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «støtte fra lærerne»	4
Tabell 2.3	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «støtte hjemmefra»	4
Tabell 2.4	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «faglig utfordring»	4
Tabell 2.5	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «vurdering for læring»	5
Tabell 2.6	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «læringskultur»	5
Tabell 2.7	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «mestring»	6
Tabell 2.8	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «motivasjon»	6
Tabell 2.9	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «elevdemokrati og medvirkning»	7
Tabell 2.10	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «felles regler»	7
Tabell 2.11	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «mobbing på skolen»	7
Tabell 2.13	Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «utdanning og yrkesveiledning»	8
Tabell 3.1	Indekser nasjonalt nivå for 7.trinn, gjennomsnitt og standardavvik	9
Tabell 3.2	Indekser nasjonalt nivå for 10.trinn, gjennomsnitt og standardavvik	10
Tabell 3.3	Indekser nasjonalt nivå for Vg1, gjennomsnitt og standardavvik	11
Tabell 4.1	Indeksen «trivsel» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	13
Tabell 4.2	Indeksen «trivsel» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	14
Tabell 4.3	Indeksen «trivsel» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	15
Tabell 4.4	Indeksen «støtte fra lærerne» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	16
Tabell 4.5	Indeksen «støtte fra lærerne» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	17
Tabell 4.6	Indeksen «støtte fra lærerne» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	18
Tabell 4.7	Indeksen «støtte hjemmefra» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	19

Tabell 4.8	Indeksen «støtte hjemmefra» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	20
Tabell 4.9	Indeksen «støtte hjemmefra» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	21
Tabell 4.10	Indeksen «faglig utfordring» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	22
Tabell 4.11	Indeksen «faglig utfordring» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	23
Tabell 4.12	Indeksen «faglig utfordring» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	24
Tabell 4.13	Indeksen «vurdering for læring» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	25
Tabell 4.14	Indeksen «vurdering for læring» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	26
Tabell 4.15	Indeksen «vurdering for læring» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	27
Tabell 4.16	Indeksen «læringskultur» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	28
Tabell 4.17	Indeksen «læringskultur» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	29
Tabell 4.18	Indeksen «læringskultur» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	30
Tabell 4.19	Indeksen «mestring» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	31
Tabell 4.20	Indeksen «mestring» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	32
Tabell 4.21	Indeksen «mestring» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	33
Tabell 4.22	Indeksen «motivasjon» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	34
Tabell 4.23	Indeksen «motivasjon» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	35
Tabell 4.24	Indeksen «motivasjon» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	36
Tabell 4.25	Indeksen «elevdemokrati og medvirkning» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	37
Tabell 4.26	Indeksen «elevdemokrati og medvirkning» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	38
Tabell 4.27	Indeksen «elevdemokrati og medvirkning» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	39
Tabell 4.28	Indeksen «felles regler» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	40
Tabell 4.29	Indeksen «felles regler» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	41
Tabell 4.30	Indeksen «felles regler» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	42
Tabell 4.31	Indeksen «mobbing på skolen» på fylkesnivå (7. trinn), Andel, standardavvik og endring	43
Tabell 4.32	Indeksen «mobbing på skolen» på fylkesnivå (10. trinn), andel, standardavvik og endring	44
Tabell 4.33	Indeksen «mobbing på skolen» på fylkesnivå (Vg1), andel, standardavvik og endring	45

Tabell 4.37	Indeksen «utdanning og yrkesveiledning» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring	46
Tabell 4.38	Indeksen «utdanning og yrkesveiledning» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring	47

1. Introduksjon

Gjennom Elevundersøkelsen får elever i grunnskolen og videregående opplæring anledning til å si sin mening om forhold som er viktig for trivsel og læring på skolen. Undersøkelsen er et viktig verktøy for videreutvikling og kvalitetssikring av læringsmiljøet ved den enkelte skole og inngår som en sentral del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet.

Elevundersøkelsen er en nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til Vg3 skal få si sin mening om forhold som er viktige for å lære og å trives på skolen. Det er obligatorisk for skolene å gjennomføre Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn, samt for Vg1. Det er frivillig for øvrige trinn. Det er Utdanningsdirektoratet som er ansvarlig for gjennomførelsen av Elevundersøkelsen. NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analyser og rapportering.

Denne rapporten analyserer indeksene som er presentert i Skoleporten (www.skoleporten.no) med utgangspunkt i data fra Elevundersøkelsen 2014. Indeksene i skoleporten er (se kapittel 2 for nærmere beskrivelse):

- Trivsel
- Støtte fra lærerne
- Støtte hjemmefra
- Faglig utfordring
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Motivasjon
- Elevdemokrati og medvirkning
- Felles regler
- Mobbing på skolen
- Utdanning og yrkesveiledning

Tidligere tilsvarende rapporter har sammenlignet utviklingen på indeksene over flere år, men på bakgrunn av en større revisjon i 2013, er resultatene kun sammenlignbare med Elevundersøkelsen 2013. Analysene er gjort på fylkes- og nasjonalt nivå og kun for de trinnene hvor Elevundersøkelsen er obligatorisk. Svar fra norske skoler i utlandet, samt Svalbard er heller ikke tatt med. Tabell 1.1 gjengir hvor stor andel av elevene på de ulike trinnene som har besvart undersøkelsen i 2014.

Tabell 1.1 Antall elever på obligatoriske klassetrinn som har svart på Elevundersøkelsen 2014 og andel av alle elever på trinnet

Klassetrinn	Antall svart	Prosent av alle på trinnet
7. trinn	54 983	92,1
10. trinn	55 377	86,7
Vg1	60 345	78,3

Tabellen viser at det er størst svarprosent på 7. trinn. Det er noen færre på 10. trinn. Andelen som har besvart på Vg1 er 78.3 prosent.

1.1 Om analysene

I analysene rapporteres gjennomsnittsverdiene for fylker og årstrinn. Når man leser gjennomsnittsverdiene må man relatere disse til de skalaene som er brukt (f.eks. svaralternativ 1 – 5). For eksempel, hvis man tar utgangspunkt i indeksen «*trivsel*» tolker man det slik at desto nærmere gjennomsnittsverdien er fem, desto bedre trives elevene på skolen. Det er likevel ett viktig unntak. Dette er indeksen «*mobbing på skolen*». For denne indeksen oppgir vi andelen som har krysset av for at de er mobbet på skolen to til tre ganger i måneden eller mer.

Når man analyser endringer over tid og forskjeller mellom grupper, benyttes ofte begrepet «statistisk signifikans». Når dette begrepet brukes mener man, enkelt sagt, at forskjellen ikke skyldes tilfeldigheter. Et statistisk signifikant resultat er et mål på hvor sikker vi kan være på at resultatene vi finner i et utvalg kan generaliseres og hvor sikre vi er på at resultatene også gjelder en større populasjon.

Elevundersøkelsen er en *populasjonsundersøkelse* når det kommer til de obligatoriske trinnene. Dette betyr at samtlige elever på 5. og 7. trinn, samt Vg1, i utgangspunktet skal delta. Da det ikke skal generaliseres fra utvalg til populasjon er det derfor ikke nødvendig å bruke signifikanstester. De forskjellene vi finner, er i populasjonen i og med at man har besvarelser fra alle i populasjonen. Det er likevel ønskelig å si noe om størrelsene på eventuelle forskjeller. For å undersøke dette benytter vi oss av effektmålet Cohens *d*. Cohens *d* brukes som et mål på hvor betydningsfulle forskjellene er. Størrelsen beregnes som forskjellen i gjennomsnittsverdi mellom to grupper delt på samlet standardavvik i de to gruppene (Cohen, 1988). Standardavviket er et mål på spredning og sier noe om hvorvidt svarene klumper seg rundt gjennomsnittet eller er mer spredt utover. Cohens *d* er derfor et mål som viser om forskjellen mellom gruppene er betydningsfulle eller trivielle. Tabell 1.2 viser hvordan Cohens *d* tolkes.

Tabell 1.2 Effektmål og effektstørrelse

Effektmål	Ingen/svak effekt	Liten effekt	Moderat effekt	Stor effekt
Cohens <i>d</i>	0-0,19	0,2-0,49	0,5-0,79	>0,8

Når det gjelder de fylkesvise analysene vil det for hvert år markeres hvilket fylke som skårer høyest på indeksen og hvilket fylke som skårer lavest. Cohens *d* i forhold til endring fra 2013 til 2014 beregnes for hvert fylke. Videre blir Cohens *d* beregnet for fylket som skårer høyet og lavest. I nederste rad i hver tabell vises denne effektstørrelsen. Tallet gir en indikasjon på hvorvidt det er ingen, liten, moderat eller stor forskjell mellom de to fylkene. I hver tabell blir også det markert hvilket fylke som har endret seg mest fra 2013 til 2014 (under kolonnen «*diff*» som henviser til differanse).

2. Om indeksene

De ulike indeksene på Skoleporten består noen steder av ett enkelt spørsmål, andre steder av flere spørsmål som er slått sammen. Indeksene som består av flere spørsmål har vært gjenstand for reliabilitetstester og faktoranalyser for å kvalitetssikre at de måler aspekter ved samme fenomen (se, Wendelborg, Røe, og Federici, 2014). I de tilfellene en indeks kun består av ett spørsmål kan det ikke gjøres reliabilitetsanalyser og faktoranalyser. I stedet må man gjøre en logisk analyse og stole på at spørsmålsformuleringene er så presise og gode at de fanger opp det fenomenet de er ment å måle.

Flere av spørsmålene har ulike svarkategorier. Felles er likevel at alle har kategorier som går fra en til fem. Når en indeks er satt sammen av flere spørsmål er verdiene elevene har gitt på hvert spørsmål i indeksen summert og delt på antall spørsmål det er i indeksen. Det vil si at også indekser som er slått sammen av flere spørsmål går fra en til fem. Bare elever som har svart på samtlige spørsmål i en indeks er tatt med i analysene.

Videre følger en beskrivelse av indeksene og hvilke spørsmål som inngår i dem.

2.1 Trivsel

Indeksen «*trivsel*» består av ett spørsmål som er stilt til samtlige elever. Denne indikatoren er ment å fange opp elevenes generelle trivsel på skolen.

Tabell 2.1 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «trivsel»*

Trivsel	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6832 Trives du på skolen?	Trives svært godt – Trives godt – Trives litt – Trives ikke noe særlig – Trives ikke i det hele tatt

2.2 Støtte fra lærerne

I Elevundersøkelsen er det er fem spørsmål som skal måle «*støtte fra lærerne*». Disse spørsmålene fokuserer på elevenes generelle opplevelse av emosjonell og faglig støtte fra lærerne. Tabell 2.2 viser spørsmålene og svaralternativene som inngår.

Tabell 2.2 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «støtte fra lærerne»

Støtte fra lærerne	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6843 Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?	Alle – De fleste – Noen få – Bare en – Ingen
Q6844 Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?	Alle – De fleste – Noen få – Bare en – Ingen
Q6845 Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?	Alle – De fleste – Noen få – Bare en – Ingen
Q6846 Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen, får jeg god hjelp av lærerne	Alle – De fleste – Noen få – Bare en – Ingen
Q6848 Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære*	Helt enig – Litt enig – Verken enig eller uenig – Litt uenig – Helt uenig

* Svarkategoriene ble presentert i motsatt rekkefølge i 2014 sammenlignet med 2013.

2.3 Støtte hjemmefra

Det er tre spørsmål som skal måle «støtte hjemmefra». Indeksen viser elevenes opplevelse av interesse, støtte og oppmuntring de får hjemmefra når det gjelder skole og skolearbeid.

Tabell 2.3 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «støtte hjemmefra»

Støtte hjemmefra	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6839 Hjemme viser de interesse for det jeg gjør på skolen	Svært ofte eller alltid – Ofte – Av og til – Sjelden – Aldri
Q6840 Jeg får god hjelp til leksene mine hjemme	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri
Q6841 Hjemme oppmuntrer de voksne meg i skolearbeidet	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri

2.4 Faglig utfordring

Indeksen «faglig utfordring» består av kun ett spørsmål og skal fange opp elevenes opplevelse av faglige utfordringer på skolen.

Tabell 2.4 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «faglig utfordring»

Faglig utfordring	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6852 Får du nok utfordringer på skolen?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag

2.5 Vurdering for læring

Spørsmålene som inngår i «*vurdering for læring*» har til hensikt å måle de fire prinsippene som regnes som de sentrale innenfor VFL. Faktoranalyser indikerer at elevene ikke skiller mellom de ulike prinsippene og behandles derfor som en samlet indeks (se, Wendelborg, 2014).

Tabell 2.5 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «vurdering for læring»*

Vurdering for læring	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6862 Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6863 Forklarer læreren godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes.	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6865 Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6866 Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6867 Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?*	Flere ganger i uka – 1 gang i uken – 1-3 ganger i måneden – 2-4 ganger i halvåret – Sjeldnere
Q6868 Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6869 Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6870 Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag

2.6 Læringskultur

Indeksen «*læringskultur*» er satt sammen av tre spørsmål som omhandler ulike elementer rundt arbeidsforhold i klassen. Disse elementene er arbeidsro, om elevene opplever at skolearbeidet er viktig og om det er rom for å gjøre feil i skolearbeidet.

Tabell 2.6 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «læringskultur»*

Læringskultur	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6849 Det er god arbeidsro i timene.*	Helt enig – Litt enig – Verken enig eller uenig – Litt uenig – Helt uenig
Q6850 I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet*	Helt enig – Litt enig – Verken enig eller uenig – Litt uenig – Helt uenig
Q6851 Mine lærere synes det er greit at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det.*	Helt enig – Litt enig – Verken enig eller uenig – Litt uenig – Helt uenig

* Svarkategoriene ble presentert i motsatt rekkefølge i 2014 sammenlignet med 2013.

2.7 Mestring

Denne indeksen viser elevenes opplevelse av «mestring» i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen. Indeksen måles av tre spørsmål.

Tabell 2.7 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «mestring»

Mestring	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6854 Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer du oppgavene alene?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag – Har ikke lekser
Q6855 Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri
Q6853 Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri

2.8 Motivasjon

Spørsmål om «motivasjon» fokuserer på elevenes indre motivasjon, interesse og lærelyst for skolearbeidet. Motivasjon måles gjennom tre ulike påstander.

Tabell 2.8 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «motivasjon»

Motivasjon	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6834 Er du interessert i å lære på skolen?	I alle eller de fleste fag - I mange fag – I noen fag - I svært få fag - Ikke i noen fag
Q6835 Hvor godt liker du skolearbeidet?	Svært godt – Godt – Nokså godt – Ikke særlig godt – Ikke i det hele tatt
Q6836 Jeg gleder meg til å gå på skolen	Helt enig – Litt enig – Verken enig eller uenig – Litt uenig – Helt uenig

2.9 Elevdemokrati og medvirkning

I denne indeksen er det to spørsmål som omhandler elevdemokrati og to som omhandler medvirkning. Faktoranalyser indikerer at disse spørsmålene lader på samme faktor (se, Wendelborg, 2014). Indeksen inneholder derfor både elevenes opplevelse av medvirkning i fagene, samt hvorvidt de får være med å bestemme klasseregler og delta i elevrådsarbeid.

Tabell 2.9 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «elevdemokrati og medvirkning»*

Elevdemokrati og medvirkning	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6871 Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?	I alle eller de fleste fag – I mange fag – I noen fag – I svært få fag – Ikke i noen fag
Q6872 Legger lærerne til rette for at dere elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?	I svært stor grad – I stor grad – I noen grad – I liten grad – Ikke i det hele tatt
Q6873 Hører skolen på elevenes forslag?	Svært ofte eller alltid – Ofte – Av og til – Sjelden – Aldri
Q6874 Er dere elever med på å lage regler for hvordan dere skal ha det i klassen/gruppa?	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri

2.10 Felles regler

Denne indeksen handler om hvordan elevene opplever skolens reglement, og hvor samkjørte de voksne på skolen er i forhold til reaksjoner på brudd på ordens- og oppførselsreglementet.

Tabell 2.10 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «felles regler»*

Felles regler	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6875 Vet du hvilke regler som gjelder for hvordan dere skal ha det på skolen?	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri
Q6876 De voksne sørger for at vi følger reglene for hvordan vi skal ha det på skolen	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri
Q6877 De voksne på denne skolen reagerer på samme måte hvis elevene bryter reglene.	Alltid – Ofte – Noen ganger – Sjelden – Aldri

2.11 Mobbing på skolen

Indeksen «*mobbing på skolen*» viser andelen som opplever at de blir mobbet. Dersom elevene har krysset av for at de er mobbet på skolen to til tre ganger i måneden eller mer blir de kategorisert som mobbet.

Tabell 2.11 *Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «mobbing på skolen»*

Mobbing på skolen	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6918 Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?	Ikke i det hele tatt – En sjelden gang - 2 eller 3 ganger i måneden - Omtrent 1 gang i uken - Flere ganger i uken

2.12 Utdanning og yrkesveiledning

Indeksen «*utdanning og yrkesveiledning*» fanger opp elevenes vurdering av den informasjonen de får i forhold til utdanningsvalg. Merk at det første spørsmålet kun stilles til elever på 10. trinn, mens det andre spørsmålet blir stilt til elever på Vg1.

Tabell 2.12 Oversikt over spørsmål og svaralternativ som inngår i indeksen «utdanning og yrkesveiledning»

Utdanning og yrkesveiledning	
Spørsmål	Svaralternativ
Q6923 Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt på ungdomsskolen (10. trinn)	I svært stor grad – I stor grad – I noen grad – I liten grad – Ikke i det hele tatt
Q6925 Hvor fornøyd er du med den rådgivingen du fikk om valg av utdanning og yrke på ungdomsskolen? (Vg1)	Svært fornøyd – Fornøyd – Ganske fornøyd – Lite fornøyd – Ikke særlig fornøyd

3. Indeksene på nasjonalt nivå

I dette kapittelet vises gjennomsnittlige skårer på indeksene på nasjonalt nivå. Dette illustreres separat for 7. og 10. trinn, samt Vg1, altså de trinnene hvor Elevundersøkelsen er obligatorisk. I tabellene vises gjennomsnitt, standardavvik, samt Cohens *d*. Merk at «mobbing» viser andel elever som oppgir at de blir mobbet 2 eller 3 ganger i måneden eller mer. I denne presentasjonen er useriøse svar tatt bort (se Wendelborg 2015) og vi gjør oppmerksom på at i Skoleporten og Rapportportalen er disse svarene ikke tatt bort og den ukorrigerte andelen er litt høyere i skoleporten og Rapportportalen. Eksempelvis er den ukorrigerte andelen for 7. trinn 4,8 prosent, mens den korrigerte er 4,7 prosent.

Tabell 3.1 *Indekser nasjonalt nivå for 7.trinn, gjennomsnitt og standardavvik*

7. trinn	2013		2014		
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Cohens d</i>
Trivsel	4,36	0,71	4,37	0,70	0,02
Støtte fra lærerne	4,33	0,63	4,44	0,59	0,18
Støtte hjemmefra	4,30	0,76	4,39	0,72	0,12
Faglig utfordring	3,89	0,94	4,05	0,89	0,17
Vurdering for læring	3,83	0,73	3,95	0,71	0,16
Læringskultur	3,76	0,89	4,08	0,67	0,41
Mestring	4,04	0,57	4,10	0,55	0,11
Motivasjon	3,93	0,74	3,99	0,72	0,08
Elevdemokrati og medvirkning	3,66	0,77	3,80	0,75	0,18
Felles regler	4,25	0,66	4,31	0,63	0,10
Utdanning og yrkesveiledning	-	-	-	-	-
	<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		
Mobbing på skolen	5,3	22,36*	4,7	21,13*	0,03

*Standardavviket for andelen er gjort om til prosent.

Tabellen viser gjennomsnittsverdiene for elever på 7. trinn på alle indeksene i Skoleporten for Elevundersøkelsen 2013 og 2014. Det stilles ikke spørsmål til elevene på 7. trinn om «*utdanning og yrkesveiledning*». Cohens *d* viser at det ikke er noen betydningsfulle endringer i skårene på indeksene, utenom spørsmålene som omhandler «*læringskultur*». Her er det dog en liten effekt. Dette funnet er gjentakende for alle trinn og når man analyserer fylkene separat. Denne endringen kan mest sannsynlig spores tilbake til at svarkategoriene (1-5 vs. 5-1) ble presentert i motsatt rekkefølge i 2014 enn i 2013. Det kan derfor ikke konkluderes med at forbedringen bare skyldes at elevene opplever en bedre læringskultur.

Videre ser man at andelen mobbet er sunket noe. Da Elevundersøkelsen ble revidert i 2013 fant man at andel mobbet sank med 2.5 prosentpoeng fra 2012 til 2013 (se,

Wendelborg, Røe, og Federici, 2014). Det ble da stilt spørsmålstegn ved hvorvidt dette var en reell nedgang i mobbing eller om nedgangen har metodiske eller andre årsaker. Elevundersøkelsen ble revidert i 2013 og det var flere endringer i Elevundersøkelsen i 2013 som kan ha hatt innvirkning på hvor mange elever som rapporterer seg som mobbet. Det viktigste ankepunktet var at spørsmålet om mobbing etter revisjonen ble plassert rett etter spørsmål om ulike krenkelser. Dette kan ha medført at spørsmålet ble satt inn i en sammenheng som har innvirkning på hvordan elevene forholder seg til spørsmålet. Videre er Elevundersøkelsen 2013 og 2014 kortere enn tidligere års undersøkelser. Dette kan ha medført at flere elever tar reell stilling til spørsmålet om mobbing. Hvis det er dette som er tilfelle er det ikke nødvendigvis en reell nedgang i mobbing, men resultatet er muligens mer valid (korrekt) enn tidligere års resultat.

Tabell 3.2 viser de tilsvarende indeksene for 10. trinn.

Tabell 3.2 Indekser nasjonalt nivå for 10.trinn, gjennomsnitt og standardavvik

10. trinn	2013		2014		
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Cohens d</i>
Trivsel	4,20	0,84	4,16	0,85	0,04
Støtte fra lærerne	3,88	0,74	3,97	0,76	0,12
Støtte hjemmefra	3,87	0,98	3,94	0,96	0,08
Faglig utfordring	4,08	0,89	4,19	0,85	0,12
Vurdering for læring	3,21	0,79	3,25	0,78	0,05
Læringskultur	3,40	0,94	3,73	0,81	0,37
Mestring	3,90	0,73	3,93	0,72	0,04
Motivasjon	3,52	0,84	3,52	0,83	0,00
Elevdemokrati og medvirkning	3,16	0,82	3,21	0,82	0,06
Felles regler	3,83	0,83	3,85	0,82	0,03
Utdanning og yrkesveiledning	3,72	1,06	3,76	1,04	0,03
	<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		
Mobbing på skolen	4,4	20,48*	4,0	19,61*	0,02

**Standardavviket for andelen er gjort om til prosent.*

Tabellen viser at det heller ikke for 10. trinn er noen store endringer i skårene sammenlignet med det 10. trinn svarte i 2013. Gjennomsnittsverdiene er relativt stabile fra år til år. Som for 7. trinn finner man også her en liten positiv endring på indeksen «*læringsmiljø*».

Tabell 3.3 viser indeksene for Vg1 på nasjonalt nivå. Som for de øvrige trinnene ser man også her at indeksen «*læringskultur*» er den som har endret seg mest fra 2013 til 2014. Som tidligere nevnt kan denne endringen muligens tilskrives endringer i oppsettet på svarkategoriene.

Tabell 3.3 *Indekser nasjonalt nivå for Vg1, gjennomsnitt og standardavvik*

Vg1	2013		2014		
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Cohens d</i>
Trivsel	4,33	0,74	4,31	0,74	0,03
Støtte fra lærerne	3,97	0,66	4,09	0,66	0,19
Støtte hjemmefra	3,80	1,00	3,87	0,98	0,07
Faglig utfordring	4,21	0,84	4,32	0,79	0,14
Vurdering for læring	3,30	0,78	3,38	0,77	0,11
Læringskultur	3,56	0,98	3,93	0,76	0,43
Mestring	3,84	0,70	3,91	0,68	0,11
Motivasjon	3,79	0,75	3,79	0,74	0,01
Elevdemokrati og medvirkning	3,36	0,77	3,46	0,77	0,13
Felles regler	3,91	0,79	3,96	0,77	0,06
Utdanning og yrkesveiledning	3,31	1,38	3,43	1,34	0,09
	<i>Andel</i>		<i>Andel</i>		
Mobbing på skolen	2,5	15,59	2,2	14,62	0,02

*Standardavviket for andelen er gjort om til prosent.

Videre skårer Vg1 relativt høyt på indeksene som omhandler hvorvidt de trives på skolen og hvorvidt de får faglige utfordringer. Sistnevnte har steget noe fra 2013, men effekten er ikke betydningsfull.

Ved å se tabell 3.1 til 3.3 under ett ser man at elever på 7. trinn skårer høyere på «*støtte fra lærerne*» enn både elever på 10. trinn og Vg1. Cohens *d* er på henholdsvis 0,69 og 0,55. Dette tilsvarer en moderat effekt og betyr at elever på 7. trinn opplever «bedre» støtte fra lærerne enn elever på 10. trinn og Vg1. At elevenes opplevelse av støtte fra lærerne synker i takt med alder er i tråd med tidligere forskning gjort på lærer-elev relasjoner (se for eksempel, Federici og Skaalvik, 2013). Grunner til dette kan blant annet tenkes å ligge i det kontekstuelle. Med økende alder møter elevene i større grad et timelærersystem – et system som kan gjøre at det blir mindre tid til kontakt mellom den enkelte lærer og den enkelte elev. I kombinasjon med dette øker antallet elever i hver klasse, noe som ytterligere reduserer lærernes muligheter for å bli kjent med elevene.

Liknende funn finner man for «*vurdering for læring*». Elevene på 7. trinn skårer høyere på denne indeksen enn både 10. trinn og Vg1. Cohens *d* er på henholdsvis 0,94 og 0,77. Det er altså moderate til store forskjeller. Mellom 10. trinn og Vg1 er det ingen betydningsfull forskjell. Videre viser beregninger av Cohens *d* at elever på 7. trinn skårer høyere på «*motivasjon*» enn elever på 10. trinn og Vg1. Forskjellen er størst og moderat mellom 7. trinn og 10. trinn. Tallene viser videre at motivasjon øker noe igjen på Vg1, sammenlignet med 10. trinn. Forskjellene er ikke betydningsfulle.

Når det gjelder «*faglig utfordring*» skårer elevene på Vg1 noe høyere enn elevene på 7. trinn. Forskjellene er lite betydningsfulle (Cohens d 0,33). Både på indeksene «*felles regler*» og «*elevdemokrati og medvirkning*» finner man også forskjeller mellom 7. trinn og de øvrige trinnene. Cohens d er på henholdsvis 0,63 og 0,76 mellom 7.trinn og 10. trinn, og på henholdsvis 0,50 og 0,45 mellom 7. trinn og Vg1. Generelt er forskjellene størst mellom 7. trinn og de øvrige trinnene. Det er ingen betydningsfulle forskjeller mellom 10. trinn og Vg1. For de øvrige indeksene er det ingen betydningsfulle forskjeller.

4. Indeksene på fylkesnivå

I dette kapitlet vises gjennomsnittlige skårer for indeksene på fylkesnivå. Dette illustreres separat for 7. og 10. trinn, samt Vg1. Tabellene viser gjennomsnitt og standardavvik fra både Elevundersøkelsen 2013 og 2014. Endringen mellom disse to årene finnes i kolonnen «*differanse*». Siste kolonne viser Cohens *d* som gir en indikasjon på hvorvidt endringene er betydningsfulle. I tabellen vil det for hvert år markeres hvilket fylke som skårer høyest på indeksen (mørk grå) og hvilket fylke som skårer lavest (lys grå). Cohens *d* i forhold til endring fra 2013 til 2014 beregnes for hvert fylke. Videre blir Cohens *d* beregnet for fylket som skårer høyet og lavest. I nederste rad i hver tabell vises denne effektstørrelsen. I hver tabell blir også det markert hvilket fylke som har endret seg mest fra 2013 til 2014 (mørk grå).

4.1 Trivsel

Tabell 4.1 *Indeksen «trivsel» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

7. trinn	2013		2014			
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Differanse</i>	<i>Cohens d</i>
Østfold	4,43	0,71	4,41	0,69	-0,02	0,02
Akershus	4,41	0,68	4,44	0,68	0,03	0,05
Oslo	4,38	0,71	4,37	0,70	-0,01	0,01
Hedmark	4,38	0,69	4,38	0,68	0,01	0,01
Oppland	4,40	0,69	4,39	0,67	-0,01	0,02
Buskerud	4,39	0,70	4,39	0,70	-0,01	0,01
Vestfold	4,43	0,68	4,42	0,67	-0,01	0,01
Telemark	4,38	0,72	4,39	0,69	0,01	0,02
Aust-Agder	4,35	0,70	4,35	0,75	0,01	0,01
Vest-Agder	4,45	0,67	4,42	0,69	-0,03	0,04
Rogaland	4,33	0,73	4,39	0,69	0,05	0,07
Hordaland	4,29	0,74	4,33	0,72	0,04	0,06
Sogn og Fjordane	4,40	0,69	4,40	0,69	0,00	0,00
Møre og Romsdal	4,35	0,73	4,33	0,72	-0,02	0,02
Sør-Trøndelag	4,36	0,71	4,35	0,71	-0,01	0,02
Nord-Trøndelag	4,36	0,70	4,31	0,73	-0,05	0,07
Nordland	4,23	0,77	4,29	0,71	0,06	0,09
Troms	4,26	0,70	4,29	0,74	0,03	0,04
Finnmark	4,12	0,79	4,20	0,76	0,09	0,11
Cohens d	0,45		0,33			

Tabellen viser elevene generelt skårer relativt jevnt på spørsmål om trivsel og at endringene mellom 2013 og 2014 er små. Finnmark er det fylket som skårer lavest

begge årene. Vest-Agder er på topp i 2013 og Akershus på topp i 2014. Forskjellene mellom Finnmark og de fylkene som skårer høyest i 2013 og 2014 er små. Ut fra Cohens d kan man lese at endringene fra 2013 til 2014 er svært små. Dette gjenspeiles også i differansen. Den «største» endringen finner man i Finnmark.

Tabell 4.2 *Indeksen «trivsel» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,24	0,82	4,20	0,85	-0,04	0,04
Akershus	4,26	0,82	4,19	0,85	-0,07	0,09
Oslo	4,23	0,86	4,20	0,82	-0,02	0,03
Hedmark	4,21	0,81	4,22	0,85	0,01	0,01
Oppland	4,15	0,86	4,17	0,83	0,02	0,02
Buskerud	4,25	0,80	4,17	0,84	-0,09	0,10
Vestfold	4,23	0,84	4,18	0,84	-0,06	0,07
Telemark	4,18	0,79	4,14	0,83	-0,05	0,06
Aust-Agder	4,12	0,86	4,10	0,90	-0,02	0,03
Vest-Agder	4,22	0,84	4,26	0,83	0,03	0,04
Rogaland	4,19	0,84	4,15	0,88	-0,03	0,04
Hordaland	4,16	0,87	4,09	0,87	-0,07	0,09
Sogn og Fjordane	4,27	0,74	4,23	0,78	-0,05	0,06
Møre og Romsdal	4,20	0,84	4,22	0,81	0,02	0,03
Sør-Trøndelag	4,16	0,84	4,11	0,86	-0,05	0,05
Nord-Trøndelag	4,14	0,92	4,17	0,84	0,03	0,03
Nordland	4,07	0,90	4,07	0,85	-0,01	0,01
Troms	4,12	0,84	4,08	0,88	-0,04	0,05
Finnmark	4,07	0,82	3,92	0,95	-0,15	0,17
Cohens d	0,26		0,38			

Det samme mønsteret finner man for 10. trinn. Forskjellene mellom Finnmark og de fylkene som skårer høyest på trivsel, er små. Videre viser differansen at endringene er minimale. Finnmark er det fylke med «størst» negativ endring mellom 2013 og 2014, men effektstørrelsen viser at denne endringen er lite betydningsfull. Tabell 4.3 viser tilsvarende for Vg1.

Tabell 4.3 *Indeksen «trivsel» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,34	0,72	4,32	0,72	-0,02	0,03
Akershus	4,35	0,75	4,33	0,76	-0,01	0,02
Oslo	4,29	0,82	4,26	0,79	-0,03	0,03
Hedmark	4,37	0,72	4,33	0,73	-0,04	0,05
Oppland	4,35	0,69	4,31	0,73	-0,04	0,05
Buskerud	4,36	0,74	4,30	0,75	-0,05	0,07
Vestfold	4,35	0,71	4,36	0,71	0,01	0,01
Telemark	4,33	0,73	4,32	0,72	-0,02	0,02
Aust-Agder	4,32	0,75	4,29	0,76	-0,03	0,04
Vest-Agder	4,33	0,74	4,33	0,69	0,00	0,01
Rogaland	4,33	0,74	4,32	0,75	0,00	0,00
Hordaland	4,27	0,78	4,25	0,77	-0,03	0,03
Sogn og Fjordane	4,44	0,66	4,40	0,63	-0,04	0,06
Møre og Romsdal	4,35	0,73	4,35	0,74	0,00	0,00
Sør-Trøndelag	4,34	0,75	4,30	0,75	-0,04	0,06
Nord-Trøndelag	4,37	0,69	4,35	0,73	-0,02	0,03
Nordland	4,29	0,73	4,26	0,73	-0,03	0,04
Troms	4,29	0,74	4,28	0,71	-0,02	0,03
Finnmark	4,27	0,74	4,20	0,72	-0,07	0,10
Cohens d	0,24		0,30			

Sogn og Fjordane skårer høyest på trivsel begge årene når det kommer til elever på Vg1. Finnmark skårer lavest, men forskjellene er ikke betydningsfulle. Som for de andre trinnene er det Finnmark som har hatt «størst» endring fra 2013 og 2014. Det er viktig å merke seg at disse endringene generelt er svært små.

4.2 Støtte fra lærerne

Tabellen 4.4 viser elevene på 7. trinn sin opplevelse av støtte fra lærerne.

Tabell 4.4 *Indeksen «støtte fra lærerne» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

7. trinn	2013		2014			
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Differanse</i>	<i>Cohens d</i>
Østfold	4,41	0,59	4,51	0,56	0,10	0,18
Akershus	4,34	0,61	4,46	0,56	0,12	0,20
Oslo	4,29	0,65	4,36	0,61	0,07	0,12
Hedmark	4,42	0,58	4,49	0,58	0,07	0,11
Oppland	4,36	0,62	4,46	0,56	0,10	0,17
Buskerud	4,37	0,63	4,46	0,58	0,09	0,15
Vestfold	4,35	0,60	4,47	0,58	0,12	0,21
Telemark	4,35	0,61	4,43	0,60	0,08	0,13
Aust-Agder	4,33	0,61	4,45	0,58	0,13	0,22
Vest-Agder	4,42	0,61	4,50	0,58	0,08	0,13
Rogaland	4,35	0,63	4,46	0,59	0,11	0,19
Hordaland	4,28	0,66	4,41	0,62	0,13	0,21
Sogn og Fjordane	4,42	0,59	4,51	0,56	0,09	0,16
Møre og Romsdal	4,31	0,65	4,43	0,61	0,12	0,19
Sør-Trøndelag	4,29	0,67	4,41	0,61	0,12	0,19
Nord-Trøndelag	4,33	0,61	4,42	0,61	0,09	0,14
Nordland	4,25	0,69	4,42	0,61	0,17	0,26
Troms	4,25	0,67	4,42	0,59	0,17	0,28
Finnmark	4,19	0,72	4,35	0,69	0,16	0,23
<i>Cohens d</i>	0,25		0,35			

Sogn og Fjordane skårer høyest på indeksen som omhandler elevenes opplevelse av støtte fra lærerne. Finnmark skårer lavest på denne indeksen, begge årene. Oslo ligger nært opptil Finnmark. Forskjellene mellom fylkene som skårer høyest og lavest er ikke betydningsfulle. Videre ser man at endringene er minimale og Cohens *d* indikerer at endringene ikke er store. De «største» endringene finner man i Nordland og Troms, samt Finnmark.

Tabell 4.5 *Indeksen «støtte fra lærerne» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

10. trinn	2013		2014			
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Differanse</i>	<i>Cohens d</i>
Østfold	3,92	0,73	3,97	0,79	0,05	0,06
Akershus	3,88	0,72	3,94	0,75	0,06	0,08
Oslo	3,85	0,75	3,97	0,74	0,12	0,16
Hedmark	3,91	0,70	4,02	0,73	0,11	0,15
Oppland	3,86	0,75	4,01	0,70	0,15	0,21
Buskerud	3,96	0,69	4,01	0,75	0,05	0,07
Vestfold	3,93	0,71	3,96	0,77	0,03	0,04
Telemark	3,89	0,68	3,97	0,74	0,08	0,11
Aust-Agder	3,83	0,74	3,90	0,80	0,07	0,10
Vest-Agder	3,91	0,71	4,03	0,73	0,12	0,16
Rogaland	3,89	0,74	4,01	0,78	0,12	0,16
Hordaland	3,82	0,77	3,91	0,80	0,09	0,11
Sogn og Fjordane	3,98	0,68	4,08	0,71	0,10	0,14
Møre og Romsdal	3,90	0,75	4,02	0,72	0,12	0,17
Sør-Trøndelag	3,84	0,77	3,95	0,77	0,11	0,14
Nord-Trøndelag	3,85	0,79	3,96	0,78	0,11	0,14
Nordland	3,86	0,76	3,95	0,75	0,09	0,12
Troms	3,84	0,73	3,94	0,78	0,10	0,14
Finnmark	3,79	0,75	3,81	0,90	0,02	0,03
Cohens d	0,27		0,33			

For 10. trinn skårer igjen Sogn og Fjordane høyest på indeksen som omhandler elevenes opplevelse av støtte fra lærerne. Finnmark skårer lavest på denne indeksen også her. Forskjellene er minimale begge årene. Fylket som har endret seg mest fra 2013 til 2014 er Oppland. Cohens *d* indikerer generelt at endringene ikke er store.

Tabell 4.6 Indeksen «støtte fra lærerne» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,00	0,65	4,10	0,66	0,11	0,16
Akershus	3,96	0,65	4,07	0,66	0,12	0,18
Oslo	3,89	0,72	4,02	0,74	0,13	0,18
Hedmark	3,99	0,61	4,13	0,62	0,15	0,24
Oppland	3,95	0,64	4,06	0,63	0,10	0,16
Buskerud	4,01	0,66	4,13	0,65	0,12	0,18
Vestfold	3,96	0,63	4,12	0,64	0,16	0,25
Telemark	3,96	0,68	4,13	0,62	0,17	0,26
Aust-Agder	3,90	0,65	4,06	0,67	0,16	0,24
Vest-Agder	4,02	0,61	4,13	0,63	0,10	0,17
Rogaland	4,00	0,66	4,14	0,64	0,14	0,22
Hordaland	3,93	0,68	4,03	0,71	0,10	0,14
Sogn og Fjordane	4,06	0,63	4,22	0,56	0,16	0,26
Møre og Romsdal	3,98	0,64	4,11	0,65	0,13	0,19
Sør-Trøndelag	4,00	0,67	4,09	0,66	0,10	0,14
Nord-Trøndelag	4,03	0,63	4,15	0,65	0,13	0,20
Nordland	3,99	0,64	4,11	0,67	0,13	0,20
Troms	3,97	0,66	4,07	0,64	0,10	0,15
Finnmark	3,99	0,70	4,07	0,71	0,08	0,12
Cohens d	0,25		0,30			

For Vg1 er det Oslo som skårer lavest på indeksen om støtte fra lærerne. Sogn og Fjordane ligger på «topp». I følge Cohens *d* er forskjellene mellom disse fylkene av betydning, men liten, både i 2013 og 2014. Den «største» endringen finner man i Telemark. Generelt har alle fylkene en positiv utvikling for denne indeksen, men endringene er ikke betydningsfulle.

4.3 Støtte hjemmefra

Tabell 4.7 Indeksen «støtte hjemmefra» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

7. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,36	0,73	4,42	0,72	0,06	0,08
Akershus	4,32	0,74	4,45	0,70	0,13	0,17
Oslo	4,36	0,73	4,42	0,72	0,06	0,09
Hedmark	4,31	0,75	4,43	0,70	0,12	0,16
Oppland	4,29	0,76	4,40	0,72	0,11	0,15
Buskerud	4,30	0,78	4,38	0,74	0,08	0,10
Vestfold	4,35	0,75	4,44	0,70	0,08	0,12
Telemark	4,28	0,76	4,34	0,76	0,06	0,08
Aust-Agder	4,25	0,82	4,37	0,76	0,13	0,16
Vest-Agder	4,40	0,71	4,47	0,68	0,07	0,10
Rogaland	4,30	0,77	4,42	0,71	0,11	0,15
Hordaland	4,24	0,79	4,35	0,74	0,11	0,14
Sogn og Fjordane	4,27	0,73	4,41	0,67	0,14	0,20
Møre og Romsdal	4,24	0,79	4,32	0,74	0,08	0,11
Sør-Trøndelag	4,29	0,76	4,36	0,73	0,07	0,09
Nord-Trøndelag	4,28	0,75	4,34	0,75	0,07	0,09
Nordland	4,24	0,78	4,33	0,76	0,09	0,12
Troms	4,31	0,75	4,37	0,72	0,07	0,09
Finnmark	4,17	0,81	4,18	0,83	0,01	0,01
Cohens d	0,30		0,38			

Indeksen «støtte hjemmefra» fokuserer på elevenes opplevelse av interesse, støtte og oppmuntring hjemmefra når det gjelder skole og skolearbeid. På denne indeksen skårer Vest-Agder høyest både i 2013 og 2014. Finnmark har laveste gjennomsnittlige skåre, begge årene. Forskjellene mellom disse to fylkene er små. Generelt skårer alle fylkene høyere på spørsmål om støtte hjemmefra i 2014, sammenlignet med 2013. Cohens *d* indikerer dog at endringene er trivielle. «Størst» positive utvikling finner man i Sogn og Fjordane.

Tabell 4.8 *Indeksen «støtte hjemmefra» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,84	0,99	3,92	1,02	0,08	0,08
Akershus	3,95	0,96	3,99	0,96	0,04	0,04
Oslo	3,94	0,96	4,04	0,92	0,10	0,11
Hedmark	3,86	0,97	3,97	0,96	0,11	0,12
Oppland	3,82	0,99	3,90	0,94	0,08	0,08
Buskerud	3,91	0,95	3,97	0,96	0,07	0,07
Vestfold	3,94	0,98	3,98	0,95	0,04	0,04
Telemark	3,85	0,98	3,95	0,96	0,10	0,10
Aust-Agder	3,76	1,02	3,81	1,04	0,05	0,04
Vest-Agder	3,90	0,96	3,99	0,96	0,10	0,10
Rogaland	3,86	0,99	3,96	0,97	0,10	0,10
Hordaland	3,84	1,00	3,92	0,97	0,08	0,08
Sogn og Fjordane	3,94	0,90	3,95	0,93	0,01	0,01
Møre og Romsdal	3,81	0,99	3,88	0,95	0,07	0,07
Sør-Trøndelag	3,86	0,97	3,90	0,97	0,04	0,04
Nord-Trøndelag	3,83	1,02	3,95	0,95	0,13	0,13
Nordland	3,78	1,01	3,86	0,98	0,08	0,08
Troms	3,81	0,99	3,92	0,93	0,12	0,12
Finnmark	3,79	0,99	3,74	1,01	-0,06	0,06
Cohens d	0,19		0,31			

Mønsteret er noe annerledes når man ser på 10. trinn. For det første er generelt skårene lavere enn det elevene rapporterer på 7. trinn. Videre skårer Aust-Agder lavest på denne indeksen i 2013, mens Finnmark skårer lavest i 2014. Forskjellene mellom disse fylkene og de som skårer høyest er små med en Cohens *d* på henholdsvis 0,19 og 0,31. Generelt er utviklingen positiv, men på desimaltallnivå. Effektmålet indikerer videre at endringene er svært små. Nord-Trøndelag er det fylket som har «størst» endring.

Tabell 4.9 Indeksen «støtte hjemmefra» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,80	1,02	3,85	0,98	0,04	0,04
Akershus	3,90	0,96	3,94	0,95	0,04	0,04
Oslo	3,91	0,98	3,93	0,97	0,02	0,02
Hedmark	3,79	0,98	3,90	0,96	0,10	0,11
Oppland	3,73	1,00	3,84	1,00	0,10	0,10
Buskerud	3,92	0,96	3,89	0,98	-0,04	0,04
Vestfold	3,81	0,98	3,93	0,97	0,12	0,12
Telemark	3,74	1,02	3,86	0,98	0,12	0,12
Aust-Agder	3,74	1,01	3,83	0,98	0,09	0,09
Vest-Agder	3,80	0,99	3,94	0,94	0,13	0,14
Rogaland	3,85	0,99	3,90	0,98	0,06	0,06
Hordaland	3,73	1,02	3,83	0,98	0,10	0,10
Sogn og Fjordane	3,78	0,98	3,97	0,91	0,19	0,20
Møre og Romsdal	3,74	0,98	3,81	0,99	0,07	0,07
Sør-Trøndelag	3,77	1,01	3,86	0,97	0,09	0,09
Nord-Trøndelag	3,80	0,98	3,86	0,98	0,07	0,07
Nordland	3,70	1,02	3,77	1,01	0,07	0,07
Troms	3,75	1,03	3,81	1,00	0,07	0,07
Finnmark	3,57	1,09	3,68	1,04	0,11	0,10
Cohens d	0,34		0,30			

For videregående skårer Finnmark lavest på spørsmål som omhandler støtte hjemmefra. Buskerud og Sogn og Fjordane skårer høyest. Forskjellene mellom disse fylkene er små. Videre ser man at differansen mellom 2013 og 2014 er størst for Sogn og Fjordane med en skåre på 0,19. Effektmålet indikerer dog at dette ikke er en særlig betydningsfull endring.

4.4 Faglig utfordring

Tabell 4.10 Indeksen «faglig utfordring» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

7. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,96	0,92	4,03	0,68	0,07	0,09
Akershus	3,92	0,93	4,09	0,89	0,17	0,19
Oslo	3,86	0,95	3,97	0,91	0,11	0,12
Hedmark	3,97	0,90	4,07	0,88	0,10	0,11
Oppland	3,90	0,92	4,05	0,86	0,15	0,17
Buskerud	3,93	0,93	4,08	0,87	0,15	0,16
Vestfold	3,91	0,94	4,13	0,87	0,22	0,25
Telemark	3,87	0,93	4,07	0,90	0,20	0,22
Aust-Agder	3,94	0,90	4,08	0,89	0,14	0,15
Vest-Agder	3,95	0,91	4,13	0,87	0,18	0,20
Rogaland	3,87	0,95	4,05	0,89	0,18	0,20
Hordaland	3,82	0,97	3,98	0,92	0,16	0,17
Sogn og Fjordane	3,88	0,93	4,05	0,89	0,17	0,19
Møre og Romsdal	3,81	0,97	3,97	0,90	0,16	0,17
Sør-Trøndelag	3,87	0,95	4,00	0,90	0,12	0,13
Nord-Trøndelag	3,84	0,95	4,00	0,92	0,16	0,17
Nordland	3,89	0,93	4,04	0,91	0,15	0,17
Troms	3,92	0,93	4,04	0,89	0,12	0,13
Finnmark	3,85	0,96	3,95	0,93	0,10	0,10
Cohens d	0,17		0,20			

Tabell 4.10 viser elevene på 7. trinn sin opplevelse av hvorvidt de får faglige utfordringer på skolen. Hedmark skårer høyest i 2013 og Vest-Agder høyest i 2014. Forskjellen mellom fylkene som skårer høyest og lavest er små jf. Cohens *d*. Størst endring finner man i Vestfold, med en positiv endring på 0,22 i gjennomsnittlig skåre. Generelt er utviklingen positiv når man sammenligner gjennomsnitt i 2013 og 2014.

Tabell 4.11 Indeksen «faglig utfordring» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,06	0,89	4,14	0,88	0,08	0,09
Akershus	4,09	0,88	4,21	0,86	0,12	0,14
Oslo	4,04	0,89	4,14	0,85	0,10	0,11
Hedmark	4,12	0,84	4,18	0,85	0,06	0,07
Oppland	4,11	0,87	4,21	0,81	0,10	0,12
Buskerud	4,15	0,84	4,24	0,82	0,09	0,11
Vestfold	4,13	0,88	4,23	0,81	0,11	0,13
Telemark	4,03	0,87	4,14	0,85	0,11	0,12
Aust-Agder	4,10	0,89	4,12	0,88	0,02	0,03
Vest-Agder	4,16	0,87	4,26	0,84	0,10	0,11
Rogaland	4,08	0,90	4,20	0,87	0,12	0,13
Hordaland	4,05	0,92	4,17	0,87	0,12	0,14
Sogn og Fjordane	4,07	0,86	4,18	0,84	0,11	0,13
Møre og Romsdal	4,06	0,90	4,17	0,83	0,11	0,13
Sør-Trøndelag	4,09	0,87	4,21	0,83	0,12	0,14
Nord-Trøndelag	4,09	0,88	4,16	0,87	0,08	0,09
Nordland	4,07	0,91	4,20	0,84	0,13	0,15
Troms	4,06	0,92	4,19	0,83	0,13	0,15
Finnmark	4,01	0,96	4,14	0,91	0,12	0,13
Cohens d	0,16		0,16			

For 10. trinn skårer Vest-Agder høyest på Elevundersøkelsene 2013 og 2014. «Dårligst» ut kommer Finnmark i 2013 og Aust-Agder i 2014. Det er viktig å merke seg at forskjellene er svært små. Generelt er utviklingen positiv for alle fylkene, dog viser effektmålet at endringene ikke er betydningsfulle. Elevenes opplevelse av faglige utfordringer er høyere på 10. trinn sammenlignet med 7. trinn.

Tabell 4.12 Indeksen «faglig utfordring» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,20	0,84	4,31	0,79	0,12	0,14
Akershus	4,23	0,83	4,34	0,78	0,11	0,14
Oslo	4,16	0,87	4,25	0,84	0,09	0,11
Hedmark	4,21	0,80	4,32	0,81	0,11	0,14
Oppland	4,23	0,82	4,37	0,76	0,14	0,18
Buskerud	4,23	0,83	4,34	0,78	0,11	0,14
Vestfold	4,21	0,83	4,38	0,77	0,17	0,21
Telemark	4,22	0,83	4,28	0,81	0,06	0,08
Aust-Agder	4,23	0,83	4,34	0,82	0,11	0,13
Vest-Agder	4,22	0,84	4,38	0,75	0,17	0,21
Rogaland	4,23	0,85	4,36	0,78	0,13	0,16
Hordaland	4,19	0,84	4,30	0,80	0,11	0,13
Sogn og Fjordane	4,25	0,83	4,34	0,76	0,09	0,12
Møre og Romsdal	4,19	0,83	4,30	0,80	0,11	0,13
Sør-Trøndelag	4,20	0,85	4,32	0,80	0,12	0,15
Nord-Trøndelag	4,23	0,82	4,33	0,80	0,10	0,12
Nordland	4,21	0,85	4,32	0,78	0,11	0,14
Troms	4,20	0,82	4,29	0,80	0,08	0,10
Finnmark	4,23	0,84	4,25	0,84	0,02	0,02
Cohens d	0,11		0,16			

På Vg1 er det Oslo som skårer lavest når det gjelder faglige utfordringer. Sogn og Fjordane og Vest-Agder har de høyeste skårene på denne indeksen. Forskjellene er minimale og ikke betydningsfulle. «Størst» endring finner man i Vest-Agder, med en økning på 0,17. Effektmålet indikerer at utviklingen ikke er betydningsfull. Generelt har alle fylkene en positiv utvikling på denne indeksen, selv om økningen er svært liten.

4.5 Vurdering for læring

Tabell 4.13 *Indeksen «vurdering for læring» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

7. trinn	2013		2014			
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Differanse</i>	<i>Cohens d</i>
Østfold	3,94	0,70	4,03	0,68	0,10	0,14
Akershus	3,88	0,72	4,02	0,70	0,14	0,19
Oslo	3,83	0,73	3,91	0,71	0,07	0,10
Hedmark	3,95	0,68	4,00	0,67	0,05	0,07
Oppland	3,88	0,71	3,96	0,68	0,08	0,11
Buskerud	3,93	0,69	3,99	0,68	0,07	0,10
Vestfold	3,85	0,74	4,06	0,67	0,21	0,29
Telemark	3,80	0,71	3,91	0,70	0,11	0,16
Aust-Agder	3,81	0,70	3,91	0,72	0,10	0,14
Vest-Agder	3,90	0,75	4,07	0,68	0,17	0,24
Rogaland	3,85	0,72	3,96	0,71	0,12	0,16
Hordaland	3,74	0,76	3,87	0,74	0,12	0,17
Sogn og Fjordane	3,87	0,68	3,96	0,72	0,09	0,13
Møre og Romsdal	3,73	0,73	3,86	0,73	0,13	0,18
Sør-Trøndelag	3,77	0,75	3,86	0,73	0,09	0,12
Nord-Trøndelag	3,82	0,72	3,87	0,73	0,06	0,08
Nordland	3,76	0,76	3,90	0,72	0,14	0,19
Troms	3,77	0,76	3,93	0,72	0,15	0,21
Finnmark	3,76	0,79	3,83	0,75	0,08	0,10
Cohens d	0,31		0,34			

Spørsmålene som inngår i «vurdering for læring» har til hensikt å måle de fire prinsippene som regnes som de sentrale innenfor VFL. Utviklingen på denne indeksen er positiv for alle fylkene. Størst utvikling finner man i Vestfold. Hedmark og Vest-Agder er de fylkene som skårer høyest på denne indeksen. Møre og Romsdal og Finnmark skårer lavest. Cohens *d* indikerer at denne forskjellen er liten mellom disse fylkene. Det samme gjelder endringene generelt fra 2013 til 2014.

Tabell 4.14 Indeksen «vurdering for læring» på fylkesnivå (10. trinn),
gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,28	0,79	3,28	0,80	0,00	0,00
Akershus	3,21	0,76	3,26	0,77	0,05	0,06
Oslo	3,29	0,80	3,35	0,77	0,06	0,07
Hedmark	3,20	0,76	3,29	0,76	0,09	0,12
Oppland	3,20	0,79	3,32	0,72	0,12	0,16
Buskerud	3,27	0,78	3,32	0,79	0,05	0,06
Vestfold	3,29	0,77	3,29	0,77	0,01	0,01
Telemark	3,17	0,75	3,19	0,75	0,03	0,03
Aust-Agder	3,10	0,79	3,17	0,79	0,07	0,09
Vest-Agder	3,24	0,77	3,26	0,79	0,02	0,02
Rogaland	3,17	0,78	3,25	0,80	0,08	0,11
Hordaland	3,16	0,80	3,14	0,80	-0,02	0,03
Sogn og Fjordane	3,30	0,72	3,33	0,77	0,03	0,03
Møre og Romsdal	3,15	0,80	3,22	0,75	0,07	0,09
Sør-Trøndelag	3,16	0,79	3,17	0,77	0,01	0,01
Nord-Trøndelag	3,16	0,83	3,22	0,78	0,07	0,08
Nordland	3,19	0,81	3,21	0,79	0,03	0,03
Troms	3,17	0,78	3,20	0,79	0,04	0,05
Finnmark	3,23	0,83	3,16	0,82	-0,07	0,09
Cohens d	0,26		0,27			

Sammenlignet med 7. trinn skårer 10. trinn generelt lavere på spørsmål om vurdering for læring. De laveste skårene finner man i Aust-Agder i 2013 og i Hordaland i 2014. Sogn og Fjordane og Oslo skårer høyest. Forskjellene er ikke store. Den «største» endringen finner man i Oppland. Generelt er endringene svært små og stort sett positive.

Tabell 4.15 Indeksen «vurdering for læring» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,40	0,78	3,45	0,79	0,05	0,06
Akershus	3,29	0,75	3,42	0,75	0,12	0,16
Oslo	3,32	0,78	3,36	0,79	0,04	0,05
Hedmark	3,38	0,75	3,41	0,76	0,04	0,05
Oppland	3,30	0,74	3,38	0,74	0,08	0,11
Buskerud	3,32	0,81	3,41	0,79	0,09	0,11
Vestfold	3,27	0,79	3,43	0,75	0,15	0,20
Telemark	3,23	0,81	3,36	0,74	0,13	0,17
Aust-Agder	3,23	0,77	3,36	0,77	0,13	0,17
Vest-Agder	3,36	0,76	3,41	0,76	0,06	0,07
Rogaland	3,34	0,78	3,40	0,76	0,06	0,08
Hordaland	3,21	0,79	3,28	0,78	0,07	0,09
Sogn og Fjordane	3,34	0,74	3,43	0,73	0,10	0,13
Møre og Romsdal	3,26	0,78	3,40	0,78	0,13	0,17
Sør-Trøndelag	3,25	0,77	3,33	0,76	0,08	0,10
Nord-Trøndelag	3,30	0,76	3,41	0,76	0,11	0,15
Nordland	3,29	0,77	3,40	0,77	0,11	0,14
Troms	3,24	0,79	3,29	0,77	0,06	0,07
Finnmark	3,29	0,77	3,37	0,80	0,08	0,10
Cohens d	0,24		0,22			

Både 10. trinn og Vg1 er relativt samstemte når det kommer til spørsmål om VFL. Elevene i Østfold skårer høyest på disse spørsmålene i både 2013 og 2014, mens Hordaland skårer lavest. Cohens *d* indikerer at forskjellene ikke er store. Generelt har det vært en positiv endring sammenlignet med 2013, men disse endringene er heller ikke betydningsfulle målt som Cohens *d*.

4.6 Læringskultur

Tabell 4.16 Indeksen «læringskultur» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

7. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,78	0,93	4,12	0,66	0,33	0,41
Akershus	3,81	0,86	4,14	0,63	0,34	0,44
Oslo	3,79	0,86	4,03	0,70	0,24	0,30
Hedmark	3,87	0,85	4,11	0,62	0,24	0,33
Oppland	3,88	0,82	4,15	0,63	0,27	0,37
Buskerud	3,80	0,88	4,14	0,66	0,34	0,43
Vestfold	3,79	0,86	4,13	0,64	0,34	0,45
Telemark	3,81	0,87	4,09	0,67	0,29	0,37
Aust-Agder	3,70	0,89	4,14	0,69	0,44	0,55
Vest-Agder	3,82	0,94	4,19	0,64	0,37	0,46
Rogaland	3,78	0,91	4,08	0,67	0,31	0,39
Hordaland	3,64	0,92	4,00	0,71	0,36	0,44
Sogn og Fjordane	3,80	0,86	4,14	0,68	0,34	0,44
Møre og Romsdal	3,75	0,89	4,05	0,69	0,29	0,37
Sør-Trøndelag	3,73	0,87	4,02	0,66	0,29	0,37
Nord-Trøndelag	3,76	0,91	4,06	0,69	0,30	0,37
Nordland	3,59	0,91	4,01	0,71	0,42	0,52
Troms	3,63	0,89	4,04	0,70	0,41	0,51
Finnmark	3,52	0,89	3,89	0,73	0,37	0,46
Cohens d	0,42		0,44			

Som nevnt tidligere i denne rapporten er de største endringene i gjennomsnittlige skårer på indeksen som omhandler læringskultur. Finnmark er det fylket som skårer lavest på dette, både i 2013 og 2014. Oppland og Vest-Agder skårer høyest. Selv om forskjellene målt som Cohens *d* indikerer liten effekt, ser man generelt på differanseskåren at det har vært større endringer her, sammenlignet med de øvrige indeksene. Som nevnt tidligere kan dette muligens skyldes at retningen på svarkategoriene er endret. Utvikling er positiv for alle fylkene og nærmer seg stedvis «moderat» effekt. Den største endringen finner man i Aust-Agder.

Tabell 4.17 Indeksen «læringskultur» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,40	0,92	3,65	0,84	0,25	0,28
Akershus	3,43	0,95	3,72	0,83	0,28	0,32
Oslo	3,45	0,97	3,77	0,83	0,32	0,36
Hedmark	3,43	0,90	3,77	0,79	0,34	0,40
Oppland	3,38	0,94	3,75	0,75	0,38	0,44
Buskerud	3,46	0,92	3,79	0,77	0,34	0,40
Vestfold	3,49	0,93	3,76	0,79	0,27	0,31
Telemark	3,42	0,92	3,72	0,80	0,30	0,35
Aust-Agder	3,32	0,90	3,63	0,86	0,31	0,35
Vest-Agder	3,43	0,94	3,79	0,80	0,36	0,41
Rogaland	3,40	0,94	3,74	0,83	0,34	0,38
Hordaland	3,33	0,97	3,66	0,83	0,33	0,36
Sogn og Fjordane	3,48	0,93	3,86	0,77	0,38	0,45
Møre og Romsdal	3,38	0,95	3,77	0,77	0,39	0,45
Sør-Trøndelag	3,38	0,93	3,73	0,80	0,34	0,40
Nord-Trøndelag	3,47	0,94	3,77	0,78	0,30	0,35
Nordland	3,30	0,94	3,66	0,82	0,35	0,40
Troms	3,40	0,93	3,69	0,82	0,29	0,33
Finnmark	3,20	0,90	3,43	0,87	0,23	0,26
Cohens d	0,32		0,52			

Lignende mønster finner man for 10. trinn. Finnmark skårer lavest på spørsmål om læringskultur, mens Vestfold og Sogn og Fjordane skårer høyest. Cohens *d* indikerer at forskjellene er små. Den største endringen finner man i Møre og Romsdal. Generelt er endringene positive også for 10. trinn.

Tabell 4.18 Indeksen «læringskultur» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,52	0,99	3,91	0,77	0,39	0,44
Akershus	3,53	1,00	3,92	0,79	0,39	0,44
Oslo	3,56	1,01	3,90	0,81	0,34	0,37
Hedmark	3,56	0,98	3,97	0,70	0,41	0,49
Oppland	3,52	0,95	3,90	0,76	0,38	0,44
Buskerud	3,68	1,01	4,03	0,74	0,36	0,40
Vestfold	3,53	0,93	3,92	0,75	0,39	0,46
Telemark	3,56	0,98	4,00	0,73	0,43	0,50
Aust-Agder	3,50	0,95	3,91	0,77	0,41	0,48
Vest-Agder	3,56	1,01	3,94	0,72	0,38	0,44
Rogaland	3,55	1,00	3,95	0,76	0,40	0,45
Hordaland	3,53	0,96	3,87	0,78	0,34	0,39
Sogn og Fjordane	3,70	0,96	4,05	0,67	0,35	0,43
Møre og Romsdal	3,57	0,98	3,94	0,75	0,38	0,43
Sør-Trøndelag	3,58	0,96	3,89	0,76	0,31	0,35
Nord-Trøndelag	3,61	0,97	4,04	0,73	0,43	0,50
Nordland	3,54	0,98	3,94	0,76	0,40	0,45
Troms	3,59	0,96	3,92	0,73	0,33	0,39
Finnmark	3,56	0,99	3,94	0,76	0,38	0,43
Cohens d	0,21		0,25			

Elever på Vg1 skårer litt under 7. trinn på spørsmål om læringskultur, men litt over elever på 10. trinn. Aust-Agder og Hordaland er de fylkene med lavest skåre. Sogn og Fjordane har høyeste skåre, men forskjellene mellom disse fylkene er små. Som på de andre trinnene ser man at utviklingen har vært positiv og at effektmålet skiller seg i størrelse sammenlignet med utviklingen på de øvrige indeksene som inngår i Skoleporten.

4.7 Mestring

Tabell 4.19 *Indeksen «mestring» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring*

7. trinn	2013		2014			
	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Gj.snitt</i>	<i>St.avvik</i>	<i>Differanse</i>	<i>Cohens d</i>
Østfold	4,06	0,56	4,11	0,54	0,05	0,10
Akershus	4,09	0,56	4,16	0,53	0,08	0,14
Oslo	4,12	0,57	4,18	0,52	0,06	0,12
Hedmark	4,03	0,55	4,07	0,53	0,04	0,07
Oppland	4,05	0,56	4,09	0,52	0,04	0,08
Buskerud	4,06	0,56	4,13	0,53	0,07	0,13
Vestfold	4,04	0,55	4,11	0,54	0,08	0,14
Telemark	3,99	0,58	4,07	0,56	0,08	0,13
Aust-Agder	3,95	0,61	4,04	0,59	0,09	0,15
Vest-Agder	4,10	0,56	4,14	0,54	0,04	0,07
Rogaland	4,04	0,57	4,10	0,56	0,05	0,10
Hordaland	3,98	0,60	4,06	0,57	0,08	0,14
Sogn og Fjordane	4,00	0,56	4,10	0,52	0,10	0,19
Møre og Romsdal	4,02	0,57	4,06	0,55	0,04	0,07
Sør-Trøndelag	4,02	0,58	4,06	0,56	0,04	0,08
Nord-Trøndelag	3,99	0,57	4,02	0,56	0,03	0,06
Nordland	3,96	0,60	4,01	0,59	0,05	0,09
Troms	3,98	0,57	4,08	0,59	0,10	0,16
Finnmark	3,91	0,62	3,98	0,62	0,07	0,11
Cohens d	0,35		0,35			

Elevene blir stilt tre spørsmål angående deres opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen. De laveste skårene finner man i Finnmark og de høyeste i Oslo. Dette gjelder for både Elevundersøkelsen i 2013 og 2014. Forskjellene er små. Det samme gjelder den generelle utviklingen på fylkesnivå, som er positiv.

Tabell 4.20 Indeksen «mestring» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,91	0,72	3,93	0,72	0,02	0,03
Akershus	3,93	0,72	3,94	0,74	0,01	0,02
Oslo	3,96	0,72	4,00	0,67	0,04	0,06
Hedmark	3,86	0,72	3,95	0,71	0,09	0,13
Oppland	3,86	0,74	3,92	0,67	0,06	0,08
Buskerud	3,93	0,68	3,96	0,69	0,04	0,05
Vestfold	3,96	0,68	3,94	0,71	-0,02	0,04
Telemark	3,89	0,67	3,90	0,72	0,01	0,02
Aust-Agder	3,81	0,78	3,86	0,80	0,05	0,06
Vest-Agder	3,87	0,74	3,91	0,72	0,04	0,05
Rogaland	3,93	0,72	3,94	0,73	0,01	0,02
Hordaland	3,87	0,77	3,91	0,74	0,04	0,05
Sogn og Fjordane	3,98	0,63	4,00	0,64	0,03	0,04
Møre og Romsdal	3,91	0,74	3,95	0,65	0,04	0,06
Sør-Trøndelag	3,87	0,75	3,89	0,72	0,03	0,03
Nord-Trøndelag	3,86	0,80	3,89	0,72	0,03	0,04
Nordland	3,85	0,76	3,86	0,72	0,01	0,02
Troms	3,81	0,79	3,86	0,74	0,05	0,07
Finnmark	3,73	0,81	3,74	0,81	0,01	0,01
Cohens d	0,34		0,36			

Lignende mønster finner man for elevene på 10. trinn. Sogn og Fjordane er det fylket hvor elevene skårer høyest på spørsmål om mestring. Cohens *d* indikerer at forskjellen mellom Sogn og Fjordane og Finnmark er liten. Den «største» utviklingen finner man i Hedmark, med en økning på 0,09. Dette er ikke en substansiell endring, noe som gjenspeiles i effektstørrelsen.

Tabell 4.21 Indeksen «mestring» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,85	0,68	3,91	0,66	0,06	0,08
Akershus	3,86	0,71	3,94	0,68	0,08	0,11
Oslo	3,86	0,72	3,92	0,70	0,06	0,08
Hedmark	3,86	0,65	3,93	0,64	0,07	0,10
Oppland	3,82	0,69	3,89	0,66	0,07	0,11
Buskerud	3,92	0,66	3,97	0,65	0,05	0,07
Vestfold	3,84	0,70	3,94	0,68	0,10	0,15
Telemark	3,81	0,71	3,91	0,64	0,10	0,15
Aust-Agder	3,74	0,73	3,85	0,71	0,11	0,15
Vest-Agder	3,80	0,71	3,89	0,67	0,09	0,14
Rogaland	3,82	0,71	3,91	0,68	0,09	0,13
Hordaland	3,78	0,73	3,87	0,70	0,09	0,12
Sogn og Fjordane	3,88	0,63	4,01	0,58	0,13	0,22
Møre og Romsdal	3,85	0,68	3,94	0,70	0,09	0,13
Sør-Trøndelag	3,86	0,70	3,91	0,70	0,05	0,07
Nord-Trøndelag	3,87	0,66	3,95	0,68	0,07	0,11
Nordland	3,81	0,69	3,89	0,67	0,09	0,13
Troms	3,83	0,69	3,89	0,68	0,05	0,08
Finnmark	3,77	0,70	3,85	0,70	0,08	0,11
Cohens d	0,26		0,25			

Når det kommer til mestring på Vg1 er det Buskerud og Sogn og Fjordane som har de høyeste skårene. De laveste skårene finner man i Aust-Agder, både for Elevundersøkelsen 2013 og 2014. Forskjellene er små målt som Cohens d.

4.8 Motivasjon

Tabell 4.22 Indeksen «motivasjon» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

7. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,05	0,73	4,06	0,71	0,02	0,02
Akershus	4,00	0,70	4,07	0,68	0,07	0,10
Oslo	4,03	0,74	4,06	0,70	0,04	0,05
Hedmark	4,01	0,68	4,05	0,70	0,04	0,05
Oppland	3,97	0,72	4,00	0,69	0,04	0,05
Buskerud	3,99	0,72	4,05	0,67	0,07	0,09
Vestfold	3,99	0,71	4,04	0,69	0,05	0,08
Telemark	3,91	0,73	3,94	0,73	0,03	0,04
Aust-Agder	3,88	0,74	3,96	0,74	0,08	0,10
Vest-Agder	3,98	0,76	4,00	0,74	0,02	0,03
Rogaland	3,90	0,76	3,95	0,72	0,05	0,07
Hordaland	3,82	0,77	3,92	0,74	0,10	0,13
Sogn og Fjordane	3,87	0,75	3,93	0,73	0,06	0,08
Møre og Romsdal	3,87	0,76	3,92	0,74	0,05	0,07
Sør-Trøndelag	3,92	0,74	3,98	0,71	0,06	0,08
Nord-Trøndelag	3,91	0,73	3,94	0,71	0,03	0,04
Nordland	3,82	0,78	3,91	0,75	0,10	0,13
Troms	3,87	0,75	3,94	0,73	0,07	0,09
Finnmark	3,72	0,80	3,74	0,81	0,02	0,02
Cohens d	0,43		0,44			

Spørsmål om «motivasjon» fokuserer på elevenes indre motivasjon, interesse og lærelyst for skolearbeidet og måles gjennom tre ulike påstander. Resultatene viser at det er elevene i Østfold og Akershus som skårer høyest på motivasjon. Finnmark har de laveste gjennomsnittlige skårene. Effektstørrelsen er liten og holder seg relativt stabil fra 2013 til 2014. Den «største» økningen finner man i Hordaland, med en økning på 0,10. Generelt viser Cohens *d* at endringene fra 2013 til 2014 ikke er betydningsfulle.

Tabell 4.23 Indeksen «motivasjon» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,57	0,83	3,57	0,83	0,00	0,00
Akershus	3,58	0,82	3,54	0,83	-0,04	0,04
Oslo	3,63	0,82	3,62	0,81	0,00	0,01
Hedmark	3,52	0,80	3,58	0,82	0,06	0,08
Oppland	3,50	0,85	3,54	0,82	0,03	0,04
Buskerud	3,61	0,80	3,59	0,83	-0,01	0,02
Vestfold	3,61	0,82	3,58	0,84	-0,03	0,04
Telemark	3,47	0,80	3,50	0,81	0,03	0,04
Aust-Agder	3,39	0,83	3,43	0,89	0,04	0,05
Vest-Agder	3,48	0,87	3,55	0,86	0,06	0,07
Rogaland	3,44	0,84	3,47	0,86	0,03	0,04
Hordaland	3,46	0,85	3,44	0,84	-0,02	0,03
Sogn og Fjordane	3,54	0,77	3,55	0,82	0,00	0,00
Møre og Romsdal	3,51	0,86	3,55	0,80	0,04	0,05
Sør-Trøndelag	3,52	0,85	3,51	0,82	0,00	0,00
Nord-Trøndelag	3,52	0,87	3,56	0,84	0,04	0,05
Nordland	3,47	0,85	3,44	0,83	-0,03	0,04
Troms	3,50	0,84	3,47	0,84	-0,03	0,04
Finnmark	3,36	0,84	3,29	0,90	-0,07	0,08
Cohens d	0,33		0,39			

For 10. trinn er det Oslo som kommer «best» ut når det gjelder gjennomsnittlig skåre på motivasjon. Finnmark har lavest gjennomsnittlige skårer både i 2013 og 2014. Forskjellene målt som Cohens *d* er lite betydningsfulle. Når man ser på differanseskåren så går denne i både positiv og negativ retning. Tallene er svært små.

Tabell 4.24 Indeksen «motivasjon» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014		Differanse	Cohens d
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik		
Østfold	3,79	0,75	3,79	0,74	0,00	0,00
Akershus	3,77	0,74	3,78	0,74	0,01	0,01
Oslo	3,82	0,76	3,79	0,77	-0,03	0,04
Hedmark	3,80	0,72	3,82	0,74	0,02	0,03
Oppland	3,74	0,74	3,78	0,73	0,04	0,05
Buskerud	3,90	0,72	3,85	0,74	-0,04	0,06
Vestfold	3,74	0,73	3,81	0,74	0,07	0,10
Telemark	3,79	0,73	3,82	0,68	0,03	0,04
Aust-Agder	3,70	0,74	3,70	0,75	0,00	0,01
Vest-Agder	3,84	0,74	3,80	0,71	-0,03	0,05
Rogaland	3,78	0,76	3,80	0,74	0,02	0,03
Hordaland	3,70	0,78	3,72	0,76	0,03	0,03
Sogn og Fjordane	3,82	0,71	3,87	0,67	0,05	0,07
Møre og Romsdal	3,83	0,74	3,82	0,74	-0,01	0,01
Sør-Trøndelag	3,77	0,77	3,77	0,75	0,00	0,01
Nord-Trøndelag	3,85	0,71	3,87	0,72	0,02	0,03
Nordland	3,83	0,72	3,81	0,73	-0,01	0,02
Troms	3,81	0,74	3,79	0,72	-0,02	0,03
Finnmark	3,76	0,74	3,74	0,73	-0,03	0,04
Cohens d	0,27		0,23			

Tabellen viser at det er Buskerud og Nord-Trøndelag som har de høyeste skårene når det gjelder motivasjon blant elevene på Vg1. Laveste gjennomsnitt finner man i Aust-Agder. Forskjellene er små. Generelt er tallene for 2014 er relativt like som i 2013. Endringene går i både positiv og negativ retning.

4.9 Elevdemokrati og medvirkning

Tabell 4.25 *Indeksen «elevdemokrati og medvirkning» på fylkesnivå (7. trinn),
gjennomsnitt, standardavvik og endring*

7. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,74	0,75	3,89	0,72	0,15	0,20
Akershus	3,71	0,77	3,87	0,74	0,17	0,22
Oslo	3,61	0,79	3,70	0,76	0,09	0,12
Hedmark	3,77	0,72	3,88	0,69	0,11	0,16
Oppland	3,72	0,74	3,84	0,70	0,12	0,17
Buskerud	3,75	0,74	3,85	0,71	0,11	0,15
Vestfold	3,72	0,76	3,94	0,69	0,21	0,29
Telemark	3,58	0,78	3,77	0,72	0,19	0,25
Aust-Agder	3,63	0,73	3,77	0,75	0,14	0,19
Vest-Agder	3,72	0,77	3,86	0,75	0,13	0,17
Rogaland	3,70	0,77	3,82	0,76	0,12	0,16
Hordaland	3,58	0,79	3,70	0,78	0,12	0,16
Sogn og Fjordane	3,75	0,73	3,82	0,75	0,07	0,09
Møre og Romsdal	3,54	0,78	3,71	0,76	0,17	0,22
Sør-Trøndelag	3,63	0,78	3,74	0,75	0,11	0,14
Nord-Trøndelag	3,66	0,75	3,77	0,73	0,10	0,14
Nordland	3,59	0,77	3,74	0,76	0,15	0,20
Troms	3,62	0,77	3,84	0,73	0,21	0,28
Finnmark	3,61	0,77	3,69	0,79	0,08	0,10
Cohens d	0,31		0,32			

Denne indeksen består av to spørsmål som omhandler elevdemokrati og to som omhandler medvirkning. Faktoranalyser indikerer at disse spørsmålene lader på samme faktor. Indeksen inneholder derfor både elevenes opplevelse av medvirkning i fagene, samt hvorvidt de får være med å bestemme klasseregler og delta i elevrådsarbeid.

Tabellen indikerer at de høyeste gjennomsnittlige skårene kommer fra elevene i Hedmark og Buskerud, og de laveste skårene fra elever i Møre og Romsdal og Finnmark. Forskjellen mellom de høyeste gjennomsnittlige verdiene og de laveste verdiene er små. Den «største» utviklingen finner man i Vestfold, dog indikerer Cohens *d* at endringene er lite betydningsfulle.

Tabell 4.26 Indeksen «elevdemokrati og medvirkning» på fylkesnivå (10. trinn),
gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,16	0,82	3,24	0,84	0,08	0,10
Akershus	3,19	0,82	3,22	0,81	0,04	0,04
Oslo	3,10	0,84	3,18	0,82	0,08	0,10
Hedmark	3,14	0,77	3,21	0,80	0,06	0,08
Oppland	3,17	0,83	3,27	0,78	0,10	0,12
Buskerud	3,24	0,80	3,28	0,81	0,04	0,04
Vestfold	3,28	0,78	3,30	0,81	0,02	0,03
Telemark	3,08	0,77	3,11	0,79	0,04	0,04
Aust-Agder	3,07	0,82	3,09	0,84	0,02	0,02
Vest-Agder	3,20	0,83	3,21	0,83	0,01	0,01
Rogaland	3,15	0,81	3,19	0,84	0,05	0,06
Hordaland	3,09	0,85	3,14	0,84	0,04	0,05
Sogn og Fjordane	3,35	0,78	3,38	0,77	0,03	0,04
Møre og Romsdal	3,10	0,86	3,19	0,78	0,09	0,11
Sør-Trøndelag	3,12	0,81	3,19	0,81	0,07	0,09
Nord-Trøndelag	3,17	0,86	3,23	0,81	0,06	0,07
Nordland	3,13	0,85	3,20	0,80	0,08	0,09
Troms	3,18	0,77	3,21	0,82	0,02	0,03
Finnmark	3,13	0,83	3,05	0,84	-0,08	0,10
Cohens d	0,35		0,41			

For 10. trinn er det Sogn og Fjordane som har de høyeste skårene hva angår elevdemokrati og medvirkning. Dette gjelder både Elevundersøkelsen 2013 og 2014. De laveste skårene finner man i Aust-Agder i 2013 og i Finnmark i 2014. Forskjellene er små. Generelt har utviklingen fra 2013 til 2014 vært positiv, men endringene er svært små og har i følge statistiske mål ingen praktisk betydning.

Tabell 4.27 Indeksen «elevdemokrati og medvirkning» på fylkesnivå (Vg1),
gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,40	0,78	3,46	0,79	0,06	0,07
Akershus	3,34	0,77	3,44	0,77	0,10	0,12
Oslo	3,32	0,82	3,37	0,81	0,05	0,06
Hedmark	3,46	0,72	3,52	0,73	0,06	0,09
Oppland	3,34	0,75	3,48	0,72	0,14	0,19
Buskerud	3,44	0,77	3,50	0,77	0,07	0,09
Vestfold	3,33	0,76	3,55	0,75	0,22	0,29
Telemark	3,34	0,77	3,46	0,73	0,13	0,17
Aust-Agder	3,29	0,78	3,36	0,81	0,07	0,09
Vest-Agder	3,38	0,75	3,41	0,78	0,02	0,03
Rogaland	3,35	0,80	3,47	0,76	0,12	0,15
Hordaland	3,32	0,77	3,40	0,79	0,09	0,11
Sogn og Fjordane	3,49	0,71	3,64	0,69	0,15	0,22
Møre og Romsdal	3,33	0,76	3,48	0,77	0,15	0,20
Sør-Trøndelag	3,34	0,77	3,47	0,76	0,13	0,17
Nord-Trøndelag	3,42	0,75	3,54	0,74	0,13	0,17
Nordland	3,43	0,73	3,49	0,75	0,06	0,09
Troms	3,37	0,77	3,49	0,75	0,12	0,16
Finnmark	3,29	0,79	3,42	0,78	0,13	0,16
Cohens d	0,27		0,37			

Vg1 skårer generelt høyere på spørsmål om elevdemokrati og medvirkning enn elevene på 10. trinn. Dette gjelder både Elevundersøkelsen 2013 og 2014. De laveste skårene finner man i Aust-Agder og de høyeste i Sogn og Fjordane. Forskjellene er små, men har blitt større fra 2013 til 2014. Generelt har utviklingen fra 2013 til 2014 vært positiv, men endringene er små.

4.10 Felles regler

Tabell 4.28 Indeksen «felles regler» på fylkesnivå (7. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

7. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	4,35	0,64	4,39	0,61	0,04	0,06
Akershus	4,25	0,64	4,34	0,61	0,09	0,14
Oslo	4,19	0,66	4,22	0,65	0,03	0,04
Hedmark	4,33	0,61	4,34	0,59	0,01	0,02
Oppland	4,24	0,65	4,32	0,60	0,08	0,12
Buskerud	4,27	0,64	4,34	0,60	0,07	0,11
Vestfold	4,22	0,66	4,36	0,61	0,14	0,22
Telemark	4,26	0,65	4,30	0,62	0,04	0,06
Aust-Agder	4,21	0,68	4,31	0,66	0,11	0,16
Vest-Agder	4,33	0,63	4,36	0,63	0,02	0,04
Rogaland	4,29	0,64	4,35	0,62	0,06	0,10
Hordaland	4,23	0,69	4,29	0,65	0,06	0,09
Sogn og Fjordane	4,29	0,63	4,38	0,57	0,09	0,14
Møre og Romsdal	4,24	0,66	4,30	0,63	0,06	0,09
Sør-Trøndelag	4,24	0,66	4,29	0,64	0,05	0,08
Nord-Trøndelag	4,23	0,65	4,28	0,64	0,05	0,08
Nordland	4,20	0,68	4,27	0,68	0,07	0,10
Troms	4,22	0,69	4,28	0,64	0,06	0,10
Finnmark	4,19	0,69	4,21	0,70	0,02	0,03
Cohens d	0,25		0,27			

På spørsmål om hvordan elevene opplever skolens reglement, og hvor samkjørte de voksne på skolen er i forhold til reaksjoner på brudd på ordens- og oppførselsreglementet, er det Østfold som kommer «best» ut. Dette gjelder både Elevundersøkelsen 2013 og 2014. De laveste gjennomsnittlige skårene finner man i Oslo (2013) og Finnmark (2014). Estimering av effektstørrelse viser at forskjellene mellom disse fylkene er små. «Størst» endring finner man i Vestfold, men Cohens *d* indikerer at denne endringen er lite betydningsfull.

Tabell 4.29 Indeksen «felles regler» på fylkesnivå (10. trinn), gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,89	0,82	3,88	0,85	-0,01	0,01
Akershus	3,79	0,83	3,82	0,83	0,03	0,03
Oslo	3,82	0,84	3,86	0,82	0,04	0,05
Hedmark	3,85	0,80	3,90	0,80	0,05	0,06
Oppland	3,84	0,82	3,88	0,78	0,04	0,05
Buskerud	3,88	0,80	3,88	0,79	0,00	0,00
Vestfold	3,88	0,81	3,86	0,81	-0,02	0,03
Telemark	3,83	0,77	3,86	0,81	0,03	0,03
Aust-Agder	3,76	0,83	3,78	0,86	0,03	0,03
Vest-Agder	3,87	0,81	3,88	0,82	0,01	0,01
Rogaland	3,88	0,80	3,92	0,83	0,04	0,05
Hordaland	3,80	0,85	3,80	0,84	0,00	0,00
Sogn og Fjordane	3,97	0,75	3,97	0,72	0,00	0,00
Møre og Romsdal	3,83	0,84	3,87	0,77	0,04	0,06
Sør-Trøndelag	3,77	0,84	3,82	0,82	0,05	0,06
Nord-Trøndelag	3,75	0,90	3,86	0,82	0,11	0,13
Nordland	3,79	0,86	3,79	0,82	0,00	0,00
Troms	3,77	0,84	3,77	0,84	0,00	0,00
Finnmark	3,74	0,89	3,68	0,88	-0,06	0,07
Cohens d	0,28		0,36			

For 10. trinn er det Sogn og Fjordane som har de høyeste skårene hva angår indeksen «felles regler». Den gjennomsnittlige skåren er så å si identisk i 2013 og 2014, med noe endret standardavvik. Laveste gjennomsnittlige skårer finner man i Finnmark, både i 2013 og 2014. Effektmålet viser at forskjellene mellom Sogn og Fjordane og Finnmark er små. Indeksen ser ellers ut til å være relativt stabil, med både positive og negative endringer fra 2013 til 2014. Disse endringene er svært små og ikke betydningsfulle.

Tabell 4.30 Indeksen «felles regler» på fylkesnivå (Vg1), gjennomsnitt, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,98	0,76	3,99	0,77	0,01	0,01
Akershus	3,90	0,79	3,94	0,77	0,05	0,06
Oslo	3,93	0,83	3,94	0,82	0,01	0,02
Hedmark	3,94	0,76	4,00	0,74	0,06	0,07
Oppland	3,90	0,76	3,92	0,76	0,02	0,03
Buskerud	3,94	0,79	4,01	0,75	0,07	0,10
Vestfold	3,88	0,79	3,97	0,75	0,08	0,11
Telemark	3,91	0,79	4,00	0,72	0,08	0,11
Aust-Agder	3,85	0,80	3,88	0,80	0,03	0,03
Vest-Agder	3,95	0,77	3,98	0,73	0,03	0,04
Rogaland	3,96	0,79	4,03	0,75	0,07	0,09
Hordaland	3,85	0,80	3,89	0,81	0,03	0,04
Sogn og Fjordane	3,97	0,74	4,04	0,72	0,07	0,10
Møre og Romsdal	3,89	0,78	3,97	0,77	0,08	0,10
Sør-Trøndelag	3,91	0,77	3,92	0,77	0,01	0,01
Nord-Trøndelag	3,90	0,78	3,95	0,76	0,05	0,07
Nordland	3,89	0,78	3,95	0,79	0,06	0,07
Troms	3,87	0,78	3,92	0,76	0,05	0,06
Finnmark	3,86	0,84	3,92	0,81	0,06	0,07
Cohens d	0,17		0,21			

For elevene på Vg1 er det Aust-Agder som skårer lavest på spørsmål om felles regler. Østfold har høyest gjennomsnittlig skåre i 2013, mens Sogn og Fjordane har størst skåre i 2014. Forskjellen mellom Aust-Agder og henholdsvis Østfold og Sogn og Fjordane er små. I forhold til «størst» endring finner man denne i Møre og Romsdal. Merk at det kan se ut som at dette også gjelder Vestfold og Telemark, men at alle desimaler ikke er tatt med i tabellen. De ligger uansett svært nær hverandre. Generelt er endringene fra 2013 til 2014 små.

4.11 Mobbing på skolen

Tabell 4.31 Indeksen «mobbing på skolen» på fylkesnivå (7. trinn), Andel, standardavvik og endring

7. trinn	2013		2014			
	Andel	St.avvik*	Andel	St.avvik*	Differanse	Cohens d
Østfold	5,3	22,5	5,0	21,8	-0,4	0,02
Akershus	5,1	22,0	4,1	19,9	-1,0	0,05
Oslo	5,6	23,1	5,3	22,4	-0,3	0,02
Hedmark	3,8	19,2	4,4	20,5	0,5	-0,03
Oppland	5,2	22,2	4,8	21,3	-0,5	0,02
Buskerud	4,6	21,0	4,6	21,0	0,0	0,00
Vestfold	4,4	20,4	4,2	20,0	-0,2	0,01
Telemark	5,1	21,9	3,6	18,6	-1,5	0,07
Aust-Agder	5,0	21,9	4,4	20,5	-0,7	0,03
Vest-Agder	5,1	22,0	4,7	21,1	-0,4	0,02
Rogaland	5,4	22,5	4,1	19,8	-1,3	0,06
Hordaland	5,2	22,3	4,8	21,3	-0,5	0,02
Sogn og Fjordane	5,1	21,9	5,0	21,8	0,0	0,00
Møre og Romsdal	5,2	22,2	5,1	22,0	-0,1	0,00
Sør-Trøndelag	5,4	22,6	5,5	22,9	0,1	-0,01
Nord-Trøndelag	5,3	22,4	4,9	21,6	-0,4	0,02
Nordland	6,9	25,4	4,9	21,5	-2,1	0,09
Troms	6,4	24,5	4,9	21,6	-1,5	0,07
Finnmark	7,1	25,7	6,2	24,1	-0,9	0,04
Cohens d	0,15		0,12			

*Standardavviket for andelen er gjort om til prosent.

Andelen som er mobbet på skolen er de elever som har svart at de er mobbet på skolen to til tre ganger i måneden eller mer. Tabellen viser at på 7. trinn er det flest elever i Finnmark som oppgir dette, mens Hedmark (2013) og Telemark (2014) har lavest andel. Forskjellene er imidlertid ikke av betydning. Nordland er det fylket som har hatt størst endring med en nedgang på 2,1 prosentpoeng, men Cohens *d* viser at endringen er ikke av betydning.

Tabell 4.32 Indeksen «mobbing på skolen» på fylkesnivå (10. trinn), andel, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Andel	St.avvik*	Andel	St.avvik*	Differanse	Cohens d
Østfold	4,5	20,7	4,0	19,6	-0,5	0,02
Akershus	3,7	18,9	3,8	19,2	0,1	-0,01
Oslo	4,3	20,2	4,1	19,7	-0,2	0,01
Hedmark	4,9	21,6	4,6	21,0	-0,3	0,01
Oppland	5,6	22,9	4,0	19,7	-1,5	0,07
Buskerud	4,3	20,3	4,0	19,5	-0,4	0,02
Vestfold	4,1	19,9	3,8	19,2	-0,3	0,02
Telemark	4,1	19,9	4,0	19,7	-0,1	0,00
Aust-Agder	4,6	21,0	4,7	21,2	0,1	-0,01
Vest-Agder	4,4	20,5	4,1	19,9	-0,2	0,01
Rogaland	3,9	19,3	3,7	18,9	-0,2	0,01
Hordaland	4,6	20,9	3,9	19,4	-0,7	0,03
Sogn og Fjordane	3,2	17,6	3,0	17,1	-0,2	0,01
Møre og Romsdal	4,6	20,8	3,5	18,4	-1,0	0,05
Sør-Trøndelag	4,6	20,9	4,8	21,5	0,3	-0,01
Nord-Trøndelag	5,8	23,4	3,8	19,1	-2,0	0,10
Nordland	4,8	21,4	4,6	21,0	-0,2	0,01
Troms	4,9	21,5	3,9	19,3	-1,0	0,05
Finnmark	4,9	21,7	4,3	20,3	-0,6	0,03
Cohens d	0,13		0,09			

*Standardavviket for andelen er gjort om til prosent.

For 10. trinn viser tabellen at Nord-Trøndelag (2013) og Aust-Agder (2014) har størst andel av elever som oppgir at de er mobbet. Nord-Trøndelag er dog det fylket som har størst nedgang fra 2013 til 2014. Endringen er ikke betydningsfull. Elever i Sogn og Fjordane rapporterer om minst mobbing på 10 trinn, men forskjellene fra fylkene med størst andel elever som er mobbet er ikke betydningsfull.

Tabell 4.33 Indeksen «mobbing på skolen» på fylkesnivå (Vg1), andel, standardavvik og endring

Vg1	2013		2014			
	Andel	St.avvik*	Andel	St.avvik*	Differanse	Cohens d
Østfold	2,2	14,7	2,2	14,7	0,0	0,00
Akershus	2,7	16,2	1,9	13,8	-0,8	0,05
Oslo	2,4	15,4	2,2	14,7	-0,2	0,02
Hedmark	2,7	16,1	2,6	16,0	0,0	0,00
Oppland	3,0	17,1	3,0	17,1	0,0	0,00
Buskerud	2,3	15,1	1,6	12,7	-0,7	0,05
Vestfold	2,8	16,4	2,2	14,6	-0,6	0,04
Telemark	2,7	16,3	1,8	13,4	-0,9	0,06
Aust-Agder	3,5	18,3	2,8	16,5	-0,7	0,04
Vest-Agder	2,2	14,6	2,2	14,5	0,0	0,00
Rogaland	2,0	14,0	1,9	13,5	-0,1	0,01
Hordaland	2,1	14,3	2,3	15,1	0,2	-0,02
Sogn og Fjordane	1,9	13,5	1,9	13,7	0,1	0,00
Møre og Romsdal	2,3	15,0	2,4	15,4	0,1	-0,01
Sør-Trøndelag	2,5	15,5	2,3	15,0	-0,2	0,01
Nord-Trøndelag	2,8	16,4	2,5	15,7	-0,3	0,02
Nordland	3,0	17,1	2,2	14,6	-0,8	0,05
Troms	3,2	17,7	2,0	13,9	-1,3	0,08
Finnmark	2,7	16,1	2,5	15,5	-0,2	0,01
Cohens d	0,10		0,19			

*Standardavviket for andelen er gjort om til prosent.

For Vg1 er det størst andel mobbete i Aust-Agder og Oppland i henholdsvis 2013 og 2014, mens elever i Sogn og Fjordane og Buskerud rapporterer om minst mobbing. Forskjellene mellom fylkene er imidlertid minimale. Troms er fylket med størst nedgang fra 2013 til 2014, men Cohens *d* verdien viser at endringen er ikke av statistisk betydning.

4.12 Utdanning og yrkesveiledning

Tabell 4.34 Indeksen «utdanning og yrkesveiledning» på fylkesnivå (10. trinn),
gjennomsnitt, standardavvik og endring

10. trinn	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,80	1,03	3,80	1,05	0,00	0,00
Akershus	3,71	1,05	3,74	1,05	0,03	0,03
Oslo	3,61	1,10	3,72	1,03	0,11	0,10
Hedmark	3,84	0,98	3,95	0,95	0,12	0,12
Oppland	3,86	1,03	3,91	0,95	0,06	0,06
Buskerud	3,69	1,03	3,75	1,02	0,05	0,05
Vestfold	3,83	1,03	3,90	1,01	0,07	0,07
Telemark	3,69	1,04	3,71	1,04	0,02	0,02
Aust-Agder	3,77	1,04	3,80	1,04	0,03	0,03
Vest-Agder	3,79	1,05	3,81	1,03	0,03	0,02
Rogaland	3,73	1,06	3,74	1,07	0,01	0,01
Hordaland	3,62	1,09	3,60	1,08	-0,02	0,02
Sogn og Fjordane	3,84	0,97	3,82	1,00	-0,02	0,02
Møre og Romsdal	3,81	1,02	3,87	0,98	0,06	0,06
Sør-Trøndelag	3,72	1,06	3,72	1,01	-0,01	0,01
Nord-Trøndelag	3,81	1,06	3,82	1,00	0,01	0,01
Nordland	3,65	1,11	3,70	1,03	0,06	0,05
Troms	3,66	1,07	3,74	1,04	0,08	0,08
Finnmark	3,61	1,08	3,56	1,13	-0,05	0,05
Cohens d	0,24		0,37			

Indeksen «utdanning og yrkesveiledning» fanger opp elevenes vurdering av den informasjonen de får i forhold til utdanningsvalg. Dette spørsmålet stilles kun til elever på 10. trinn og elever på Vg1. For 10. trinn er det Oppland og Hedmark som har de høyeste gjennomsnittlige skårene hva angår utdanning og yrkesveiledning. Finnmark har de laveste skårene i både 2013 og 2014. Forskjellene er små målt som Cohens d. Endringene generelt på fylkesnivå er små og trivielle.

Tabell 4.35 *Indeksen «utdanning og yrkesveiledning» på fylkesnivå (Vg1),
gjennomsnitt, standardavvik og endring*

Vg1	2013		2014			
	Gj.snitt	St.avvik	Gj.snitt	St.avvik	Differanse	Cohens d
Østfold	3,39	1,36	3,43	1,35	0,05	0,03
Akershus	3,34	1,37	3,48	1,32	0,14	0,10
Oslo	3,29	1,38	3,40	1,35	0,10	0,08
Hedmark	3,37	1,34	3,58	1,30	0,21	0,16
Oppland	3,41	1,33	3,58	1,25	0,16	0,13
Buskerud	3,27	1,40	3,40	1,34	0,13	0,09
Vestfold	3,32	1,37	3,47	1,34	0,15	0,11
Telemark	3,15	1,45	3,37	1,37	0,22	0,16
Aust-Agder	3,27	1,38	3,41	1,36	0,15	0,11
Vest-Agder	3,34	1,38	3,54	1,31	0,20	0,15
Rogaland	3,40	1,36	3,46	1,34	0,07	0,05
Hordaland	3,22	1,39	3,36	1,35	0,14	0,10
Sogn og Fjordane	3,38	1,34	3,48	1,30	0,10	0,08
Møre og Romsdal	3,27	1,36	3,43	1,33	0,17	0,13
Sør-Trøndelag	3,23	1,41	3,29	1,38	0,06	0,04
Nord-Trøndelag	3,34	1,37	3,49	1,30	0,16	0,12
Nordland	3,28	1,40	3,31	1,39	0,04	0,03
Troms	3,28	1,38	3,37	1,33	0,09	0,07
Finnmark	3,32	1,36	3,33	1,35	0,01	0,01
Cohens d	0,19		0,22			

For elevene på videregående er det Oppland som har de høyeste gjennomsnittlige skårene på indeksen «utdanning og yrkesveiledning». De laveste gjennomsnittlige skårene finner man blant elevene i Telemark (2013) og Sør-Trøndelag (2014). Forskjellene er små. Den «største» endringen finner i Telemark, med en økning på 0,22. Denne økningen er ikke betydningsfull ut fra statistiske mål.

5. Oppsummering

Foruten indeksen «*læringskultur*» viser analysene på nasjonalt nivå ingen betydningsfulle endringer fra 2013 til 2014. Elevene på 7. trinn skårer generelt noe annerledes enn elevene på 10. trinn og Vg1. Det er her de største «forskjellene» finnes, målt som Cohens *d* (se kapittel 3). Det er ingen betydningsfulle forskjeller mellom 10. trinn og Vg1 på indeksene. Indeksen som måler «*vurdering for læring*» er der man finner de største forskjellene mellom 7. trinn og de øvrige, samt på indeksene som omhandler «*elevdemokrati og medvirkning*», «*støtte fra lærerne*», «*felles regler*» og «*motivasjon*».

Gjennomgangen av resultatene på fylkesnivå fokuserer på forskjeller mellom fylker. Det er forskjeller mellom fylkene på samtlige indekser, men generelt er disse forskjellene små. De største forskjellene mellom fylkene finner man på indeksen som måler «*læringskultur*». Mulig grunner til dette kan være at svarkategoriene (1-5 vs. 5-1) ble presentert i motsatt rekkefølge i 2014 enn i 2013. Det kan videre se ut som at det er noen fylker som generelt skårer lavt på indeksene, mens andre skårer høyt. Finnmark er gjenganger som skårer lavt på flere av indeksene. Sogn og Fjordane og Vest-Agder er blant flere som ofte skårer høyt på flere av indeksene. Det kommer ikke fram noe klart mønstrer i forhold til om det er noe fylke som har endret seg betydelig i perioden 2013 til 2014.

LITTERATUR

- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. 2 utg. New York: Psychology Press.
- Federici, R. A., & Skaalvik, E.M. (2013). *Lærer-elev relasjonen: Betydning for elevenes motivasjon og læring*. *Bedre Skole* (1). 58-63.
- Wendelborg, C., Røe, M., & Federici, R. A. (2014). *Analyse av Elevundersøkelsen 2013*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.
- Wendelborg, C (2014). *Temaer og indekser i Elevundersøkelsen 2013. Analyse av Elevundersøkelsen 2013*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning
- Wendelborg, C (2015). *Mobbing, krenkelser og arbeidsro i skolen. Analyse av Elevundersøkelsen skoleåret 2014/15*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning

ISBN 978-82-7570-402-1 (web)

Dragvoll allé 38 B
7491 Trondheim
Norge

Tel: 73 59 63 00
Web: www.samforsk.no

 NTNU
Samfunnsforskning